

Zespół Szkół Specjalnych Nr 78 w IPCZD w Warszawie

Załącznik nr 1 do Zarządzenia nr 1.2023.2024

Dyrektora Zespołu Szkół Specjalnych nr 78 im Ewy Szelburg- Zarembiny

w IPCZD w Warszawie

z dnia 19.06.2024

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH w Zespole Szkół Specjalnych Nr 78 w IPCZD w Warszawie (wersja zupełna)

Podstawy prawne na podstawie, których oparte są Standardy Ochrony Małoletnich:

1. *Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz.U. z 2021 r. poz. 1249 oraz z 2023 r. poz. 289 oraz 535)*
2. *Ustawa z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy - Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2023 poz. 1606)*
3. *Ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1304 ze zm.);*
4. *Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny (t. j. Dz. U z 2022 r. poz. 1138 ze zm.);*
5. *Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskiej Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2023 r. poz. 1870)*
6. *Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 984 ze zm.)*
7. *Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 900)*
8. *Ustawa z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 1781)*
9. *Konwencja o prawach dziecka (Dz.U.1991 nr 120, poz. 526)*
10. *Konwencja o prawach osób niepełnosprawnych (Dz.U. 2012, poz. 1169)*

Obowiązuje od dnia 19.06.2024r.

Spis treści

Rozdział 1.

Informacje ogólne	4
Wprowadzenie	4
Słowniczek pojęć	5

Rozdział 2.

Standardy Ochrony Małoletnich	6
--	---

Rozdział 3.

Zasady ochrony małoletnich przed krzywdzeniem obowiązujące w ZSS nr 78	8
I. Zasady zatrudniania pracowników oraz dopuszczania innych osób do kontaktu z małoletnimi	8
II. Zasady bezpiecznych relacji małoletnich i personelu	10
III. Relacje między małoletnimi w Zespole Szkół, a w szczególności działania niedozwolone	13
IV. Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci Internetu oraz ochrony małoletnich przed treściami szkodliwymi	15
V. Zasady ochrony wizerunku małoletnich i danych osobowych małoletnich	16

Rozdział 4.

Zasady i procedury podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia małoletniego	20
1. Rozpoznawanie i reagowanie na czynniki ryzyka krzywdzenia małoletnich	20
2. Zasady i procedury podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia małoletniego przez pracownika, innego ucznia, opiekuna lub osobę trzecią	21
3. Zgłaszanie stosowania przemocy domowej przez małoletniego	22
4. Zgłaszanie podejrzenia przemocy domowej lub jej stosowania przez pracownika Zespołu Szkół	23
5. Zgłaszanie podejrzenia przemocy domowej lub jej stosowania przez osoby z zewnątrz	23
6. Wstępna diagnoza i ocena sytuacji osoby krzywdzonej	23
7. Zasady ustalania planu wsparcia małoletniego po ujawnieniu krzywdy	24

Rozdział 5.

Zasady aktualizacji <i>Standardów Ochrony Małoletnich</i> oraz zakres kompetencji osób odpowiedzialnych za przygotowanie personelu szkoły do ich stosowania	24
--	----

Rozdział 6.

Zasady udostępniania rodzicom i małoletnim <i>Standardów Ochrony Małoletnich</i> do zapoznania i stosowania	25
--	----

Rozdział 7

Procedura NIEBIESKIEJ KARTY	25
Zapisy końcowe	25

ZAŁĄCZNIKI:

Załącznik nr 1. Oświadczenie o niekaralności i zobowiązaniu do przestrzegania podstawowych zasad ochrony dzieci.....	26
Załącznik nr 2. Oświadczenie o znajomości i przestrzeganiu zasad zawartych w <i>Standardach Ochrony Małoletnich</i> w Zespole Szkół Specjalnych nr 78 w IPCZD w Warszawie	27
Załącznik nr 3. Karta interwencji obowiązująca w Zespole Szkół Specjalnych nr 78	28
Załącznik nr 4. Procedura NIEBIESKIEJ KARTY	30
Wzór formularza „NIEBIESKA KARTA – A”	34
Wzór formularza „NIEBIESKA KARTA – B”	43
Załącznik nr 5. Monitoring standardów – ankieta dla pracowników w Zespole Szkół Specjalnych nr 78 w IPCZD w Warszawie	46
Załącznik nr 6. Monitoring standardów – ankieta dla uczniów w Zespole Szkół Specjalnych nr 78 w IPCZD w Warszawie	48
Załącznik nr 7. Oświadczenie opiekuna małoletniego o zapoznaniu się z obowiązującymi <i>Standardami Ochrony Małoletnich</i> w Zespole Szkół Specjalnych nr 78 w IPCZD w Warszawie	49
Załącznik nr 8. Identyfikacja potrzeb informacyjnych i szkoleniowych w Zespole Szkół Specjalnych nr 78 w IPCZD w Warszawie	50

Rozdział 1

Informacje ogólne

WPROWADZENIE

Nowelizacja Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego (Dz.U. poz. 1606) określiła warunki skutecznej ochrony małoletnich przed różnymi formami przemocy. Wprowadzone zmiany wskazują na potrzebę opracowania jasnych i spójnych standardów postępowania w sytuacjach podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia małoletnich.

Standardy ochrony małoletnich są jednym z elementów systemowego rozwiązania ochrony małoletnich przed krzywdzeniem i stanowią formę zabezpieczenia ich praw. Zawierają procedury ochrony małoletnich oraz przedstawiają, w jaki sposób instytucja szkoły będzie je wdrażać, realizować, monitorować i ewaluować. Należy je traktować jako jedno z narzędzi wzmacniających i ułatwiających skuteczniejszą ochronę małoletnich przed krzywdzeniem. Naczelną i niepodważalną zasadą wszystkich działań podejmowanych przez pracowników naszej placówki są działania mające na celu dobro dziecka, ochronę jego godności i poszanowanie jego praw.

W konstruowaniu dokumentu **Standardy ochrony małoletnich** przyjęto następujące założenia:

1. w Zespole Szkół Specjalnych Nr 78 w IPCZD w Warszawie nie są zatrudniane osoby, które nie przeszły pozytywnie weryfikacji w zakresie bezpieczeństwa małoletnich;
2. pracownicy znają i stosują w pracy **Standardy ochrony małoletnich**;
3. podejmowane działania nie mogą naruszać praw dziecka, praw człowieka oraz bezpieczeństwa danych osobowych;
4. małoletni są zapoznawani, jak unikać zagrożeń w kontaktach z dorosłymi i rówieśnikami;
5. małoletni wiedzą, do kogo zwracać się o pomoc w sytuacjach dla nich trudnych;
6. opiekunowie małoletnich są informowani o możliwościach zdobycia wiedzy, jak wychowywać dziecko bez przemocy i uczyć je zasad bezpieczeństwa;
7. działania podejmowane w ramach ochrony małoletnich przed krzywdzeniem są dokumentowane oraz monitorowane i poddawane okresowej weryfikacji przy udziale wszystkich zainteresowanych podmiotów;
8. osobą odpowiedzialną za **Politykę ochrony dzieci przed krzywdzeniem** jest Dyrektor Zespołu Szkół.

Uwzględniając powyższe założenia niniejszy dokument określa zatem **Standardy ochrony małoletnich**, stanowiące zbiór zasad i procedur postępowania w sytuacjach zagrożenia ich bezpieczeństwa. Jego najważniejszym celem jest ochrona małoletnich przed różnymi formami przemocy oraz budowanie bezpiecznego i przyjaznego środowiska w Szkole.

SŁOWNICZEK POJĘĆ

Ilekroć w dokumencie **Standardy ochrony małoletnich** jest mowa o:

1. **Zespół Szkół/Szkoła** – należy przez to rozumieć Zespół Szkół Specjalnych Nr 78 w IPCZD w Warszawie;
2. **Małoletnim/dziecku** (*uczniu, wychowanku*) – należy przez to rozumieć każdą osobę do ukończenia 18 roku życia;
3. **Pracowniku/personelu Zespołu Szkół/Szkoły** – należy przez to rozumieć każdego pracownika, bez względu na formę zatrudnienia, które z racji pełnionej funkcji lub zadań mają kontakt z małoletnimi;
4. **Dyrektorze** – należy przez to rozumieć dyrektora Zespołu Szkół Specjalnych Nr 78 w IPCZD w Warszawie;
5. **Rodzic/Opiekunie małoletniego** – jest to osoba uprawniona do reprezentowania dziecka, w szczególności jego rodzic lub opiekun prawny, również rodzic zastępczy;
6. **Krzywdzeniu małoletniego/dziecka** - należy rozumieć popełnienie czynu zabronionego lub czynu karalnego na szkodę dziecka w postaci przemocy fizycznej, seksualnej lub psychicznej przez jakąkolwiek osobę lub zagrożenie dobra dziecka, w tym jego zaniedbywanie (niezaspakajanie podstawowych potrzeb fizycznych i psychicznych, niespektowanie podstawowych praw, powodujące zaburzenia jego zdrowia i/lub trudności w rozwoju).

Rozdział 2

Standardy ochrony małoletnich

Standard I. Pracownicy poradni, małoletni, ich rodzice oraz opiekunowie prawni znają Standardy ochrony małoletnich. Dokument jest dostępny i upowszechniany.

Wskaźniki realizacji standardu:

- dokument Standardy Ochrony Małoletnich został opracowany, zgodnie z Ustawą z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 1606);
- zapoznano z nim personel Zespołu Szkół, rodziców/opiekunów prawnych małoletnich oraz małoletnich;
- dokument wprowadzono do stosowania w Zespole Szkół z dniem
- dokument udostępniono na stronie internetowej Zespołu Szkół oraz w widocznym miejscu w poszczególnych klinikach, na tablicy ogłoszeń i w bibliotece szkolnej;
- dokument został udostępniony w dwóch wersjach: wersji pełnej oraz skróconej przeznaczonej dla małoletnich, zawierającej informacje dla nich istotne;
- informacje istotne dla małoletnich zawarte w dokumencie upowszechniane są w trakcie zajęć wychowawczych prowadzonych przez pracowników Zespołu Szkół.

Standard II. Personel współtworzy i gwarantuje bezpieczne i przyjazne środowisko w Zespole Szkół.

Wskaźniki realizacji standardu:

1. w Zespole Szkół zatrudnia się personel po wcześniejszej weryfikacji w **Krajowym Rejestrze Karnym, Rejestrze Sprawców Przystępstw na Tle Seksualnym**, a w przypadku stanowisk pedagogicznych dodatkowo w **Centralnym Rejestrze Orzeczeń Dyscyplinarnych**;
2. Dyrektor Zespołu Szkół określa organizację, stosowanie i dokumentowanie działań podejmowanych w ramach procedur określonych w dokumencie **Standardy ochrony małoletnich**;
3. pracownicy Zespołu Szkół są świadomi swoich praw oraz odpowiedzialności prawnej ciążyącej na nich za nieprzestrzeganie **Standardów ochrony małoletnich**;
4. w Zespole Szkół prowadzona jest edukacja wszystkich pracowników z zakresu ochrony małoletnich przed krzywdzeniem, a w szczególności:
 - 1) rozpoznawania symptomów krzywdzenia małoletnich;
 - 2) procedur interwencji w przypadku krzywdzenia lub podejrzenia krzywdzenia, a także posiadania informacji o krzywdzeniu;
 - 3) dokumentowania podejmowanych działań związanych z ochroną małoletnich;
 - 4) znajomości praw dziecka, praw człowieka oraz zasad bezpiecznego przetwarzania udostępnionych danych osobowych;
 - 5) odpowiedzialności prawnej za zdrowie i życie powierzonych w opiece małoletnich;
 - 6) procedury „Niebieskiej Karty”;
 - 7) bezpieczeństwa relacji całego personelu z małoletnim, uwzględniającą wiedzę o zachowaniach pożądanym i niedozwolonym w kontaktach z nim.

5. W Zespole Szkół prowadzi się obserwację czynników ryzyka i czynników zapewniających poczucie bezpieczeństwa małoletnich, w szczególności w obszarach:
 - 1) relacji między pracownikami Zespołu Szkół a małoletnimi;
 - 2) poczucia bezpieczeństwa psychofizycznego, z uwzględnieniem zagrożeń związanych z hospitalizacją.

Standard III. Zespół Szkół oferuje opiekunom małoletnich informacje w zakresie wychowania dzieci bez przemocy oraz ich ochrony przed krzywdzeniem i wykorzystywaniem.

Wskaźniki realizacji standardu:

1. w Zespole Szkół znajduje się tablica informacyjna (tablica ogłoszeń) dla opiekunów dziecka, gdzie umieszczone są dane kontaktowe placówek zapewniających pomoc i opiekę w trudnych sytuacjach życiowych;
2. opiekunowie dziecka mają dostęp do obowiązujących w Zespole Szkół **Standardów ochrony małoletnich**.

Standard IV. Zespół Szkół zapewnia małoletnim równe traktowanie oraz przestrzeganie ich praw.

Wskaźniki realizacji standardu:

1. Zespół Szkół oferuje edukację w zakresie praw dziecka, człowieka oraz ochrony przed zagrożeniami przemocą i wykorzystywaniem. Upowszechniane są materiały zawierające:
 - informacje na temat praw dziecka/praw człowieka;
 - informacje na temat ochrony przed przemocą oraz wykorzystywaniem;
 - informacje z zakresu profilaktyki przemocy rówieśniczej;
 - informacje na temat zagrożeń bezpieczeństwa dzieci w Internecie;
2. małoletni mają dostęp do informacji do kogo mogą się zgłosić po pomoc i radę w przypadku krzywdzenia lub wykorzystywania;
3. w Zespole Szkół są dostępne informacje na temat możliwości uzyskania pomocy w trudnej sytuacji, w tym numery bezpłatnych telefonów zaufania dla dzieci i młodzieży (tablice informacyjne).

Standard V. Organizacja postępowania na wypadek krzywdzenia lub podejrzenia krzywdzenia małoletnich zapewnia skuteczną ochronę.

Wskaźniki realizacji standardu:

1. określono procedury interwencji w sytuacjach krzywdzenia lub podejrzenia krzywdzenia małoletniego;
2. postępowanie na wypadek krzywdzenia lub podejrzenia krzywdzenia małoletniego nie może naruszać jego godności, wolności, prawa do prywatności oraz nie może powodować szkody na jego zdrowiu psychicznym lub fizycznym (poczucie krzywdy, poniżenia, zagrożenia, wstydu);
3. w Zespole Szkół ustalone są zasady wsparcia małoletniego po ujawnieniu doznanej przez niego krzywdy;
4. osobą odpowiedzialną za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu, za rozpoznawanie ich i organizowanie wsparcia jest Dyrektor Zespołu;
5. podmioty uprawnione do przetwarzania danych osobowych uczestników postępowania

w sprawach krzywdzenia małoletnich przestrzegają obowiązującej Polityki Bezpieczeństwa Przetwarzania Danych Osobowych (RODO).

Standard VI. W Zespole Szkół wzmocnione jest poczucie bezpieczeństwa małoletnich w obszarze relacji społecznych oraz ochrony przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami.

Wskaźniki realizacji standardu:

1. w Zespole Szkół opracowano zasady zapewniające bezpieczne relacje między małoletnimi a personelem;
2. w Zespole Szkół określono wymogi dotyczące bezpiecznych relacji między małoletnimi, a w szczególności zachowania niedozwolone;
3. w Zespole Szkół opracowano zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci internetowej oraz procedury ochrony małoletnich przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami w sieci Internet oraz utrwalanymi w innej formie;
4. w Zespole Szkół opracowano i wdrożono procedury ochrony małoletnich przed krzywdzeniem w środowisku szkolnym oraz cyberprzemocą;
5. pracownicy Zespołu Szkół wdrażają plan wsparcia małoletniego po ujawnieniu doznanej przez niego krzywdy.

Standard VII. Działania podejmowane w ramach ochrony małoletnich przed krzywdzeniem są dokumentowane.

Wskaźniki realizacji standardu:

1. w Zespole Szkół prowadzony jest rejestr spraw zgłaszanych i rozpatrywanych w związku z podejrzeniem lub krzywdzeniem małoletnich;
2. wszyscy pracownicy Zespołu Szkół składają oświadczenie o zachowaniu poufności i zobowiązani są do ochrony bezpieczeństwa uzyskanych danych osobowych.

Standard VIII/ Zespół Szkół monitoruje i okresowo weryfikuje zgodność prowadzonych działań z przyjętymi zasadami i procedurami ochrony małoletnich.

Wskaźniki realizacji standardu:

1. przyjęte zasady i realizowane procedury ochrony małoletnich są weryfikowane przynajmniej raz na 2 lata;
2. do weryfikacji dokumentacji wykorzystywane są wnioski z ankiet ewaluacyjnych **Standardów ochrony małoletnich** przeprowadzonych w Szkole oraz uwagi z kontroli uprawnionych do tego podmiotów zewnętrznych.

Rozdział 3.

Zasady ochrony małoletnich przed krzywdzeniem obowiązujące w ZSS nr 78.

I. Zasady zatrudniania pracowników oraz dopuszczania innych osób do kontaktu z małoletnimi.

1. Dyrektor placówki podczas rekrutacji, przed nawiązaniem stosunku pracy, niezależnie od podstawy nawiązania stosunku pracy oraz terminu jej trwania sprawdza:
 - 1) Krajowy Rejestr Karny w przypadku każdego pracownika, studenta odbywającego

praktyki studenckie lub wolontariusza w zakresie przestępstw określonych w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 172 oraz z 2022 r. poz. 2600), lub za odpowiadające tym przestępstwom czyny zabronione określone w przepisach prawa obcego;

- 2) Rejestr Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym z dostępem ograniczonym w przypadku zatrudnienia każdej osoby w placówce i dopuszczenia do kontaktu z małoletnimi, w tym także studenta odbywającego praktyki studenckie, wolontariusza;
 - 3) zaświadczenie z Rejestru Orzeczeń Dyscyplinarnych dla Nauczycieli w przypadku zatrudnienia osoby na stanowisku pedagogicznym, w tym także studenta odbywającego praktyki studenckie, wolontariusza dopuszczonych do pracy z małoletnimi.
2. Przedstawianie zaświadczeń, w przypadku nawiązywania kolejnego stosunku pracy z nauczycielem w tej samej placówce w ciągu 3 miesięcy od dnia rozwiązania albo wygaśnięcia na podstawie art. 20 ust. 5c poprzedniego stosunku pracy nie jest wymagane.
 3. Pracownicy zatrudnieni na stanowiskach pedagogicznych przed nawiązaniem stosunku zobowiązani są do złożenia pisemnego potwierdzenia spełniania następujących warunków:
 - 1) posiadania pełnej zdolności do czynności prawnych i korzystania z praw publicznych;
 - 2) braku postępowań karnych w sprawie o umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub postępowań dyscyplinarnych.
 4. W przypadku zatrudniania kandydata do pracy lub dopuszczenia do kontaktu z małoletnimi osoby posiadającej obywatelstwo innego państwa kandydat zobowiązany jest do złożenia przed zatrudnieniem lub dopuszczeniem do kontaktu z małoletnimi informacji z rejestru karnego państwa, którego jest obywatelem, uzyskiwanej do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z małoletnimi.
 5. W przypadku, gdy prawo państwa, z którego jest osoba, o której mowa w pkt 4 nie przewiduje wydawania informacji do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z małoletnimi, osoba ta przedkłada informację z rejestru karnego tego państwa.
 6. W przypadku, gdy prawo państwa, z którego ma być przedłożona informacja, o której mowa w pkt. 4–5, nie przewiduje jej sporządzenia lub w danym państwie rejestr karny nie jest prowadzony, osoba, o której mowa w pkt 5:
 - 1) składa pracodawcy oświadczenie o tym fakcie wraz z oświadczeniem o braku prawomocnych orzeczeń w tym państwie w związku z czynami zabronionymi odpowiadającymi przestępstwom określonym w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii oraz o braku innych orzeczeń stwierdzających dopuszczenia się czynów zabronionych,
 - 2) poświadcza brak obowiązku, wynikającego z orzeczenia sądu, innego uprawnionego organu lub ustawy stosowania się do:
 - zakazu zajmowania wszelkich lub określonych stanowisk,
 - wykonywania wszelkich lub określonych zawodów albo działalności, związanych z wychowaniem, edukacją lub opieką nad nimi.
 7. Oświadczenia, o których mowa w pkt 6, składane są pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia. Składający oświadczenie zobowiązany jest do zawarcia klauzuli następującej treści: „*Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za*

złożenie fałszywego oświadczenia”. Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

8. Informacje, o których mowa w pkt 4 – 8, utrwalane są w formie pisemnej i załączone do akt osobowych pracownika lub dokumentacji dotyczącej osoby dopuszczonej do kontaktu z małoletnimi.
9. Zatrudniani pracownicy lub inne osoby przed dopuszczeniem do kontaktu z małoletnimi są zobowiązani do zapoznania się z:
 - 1) **Standardami ochrony małoletnich** obowiązującymi w placówce,
 - 2) Statutem Zespołu Szkół Specjalnych nr 78
 - 3) Regulaminem pracy,
 - 4) Regulaminami i instrukcjami bhp i p/poż,
 - 5) Kodeksem etyki,
 - 6) Polityką bezpieczeństwa przetwarzania danych osobowych.
10. Wymagane jest złożenie w formie pisemnej potwierdzenia zapoznania się z dokumentami wraz z oświadczeniem o zobowiązaniu się do ich przestrzegania, które zamieszcza się w aktach osobowych lub dołącza do umów o świadczenie działalności wolontariackiej lub praktyki zawodowej.

II. Zasady bezpiecznych relacji małoletnich i personelu Zespołu Szkół.

1. Zasady ogólne:

- 1) pracownicy zobowiązani są do utrzymywania profesjonalnych relacji z małoletnimi;
- 2) pracownicy dbają o bezpieczeństwo małoletnich podczas przebywania w Zespole Szkół, monitorują ich sytuację i dobrostan;
- 3) pracownicy wspierają małoletnich w pokonywaniu trudności. Pomoc uwzględnia: umiejętności rozwojowe dzieci i młodzieży, możliwości wynikające z choroby przewlekłej, niepełnosprawności oraz specjalnych potrzeb edukacyjnych;
- 4) pracownicy podejmują działania wychowawcze mające na celu kształtowanie prawidłowych postaw – wyrażanie emocji w sposób niekrzywdzący innych, niwelowanie zachowań agresywnych, promowanie zasad „dobrego wychowania”;
- 5) zasady bezpiecznych relacji personelu z małoletnimi obowiązują wszystkich pracowników i wolontariuszy.

2. Zasady komunikacji z małoletnim:

- 1) komunikacja budująca dobre relacje Personel - małoletni:
 - a. w komunikacji z małoletnimi zachowuje spokój, cierpliwość i szacunek. Okazuje też zrozumienie dla ich trudności i problemów;
 - b. reaguje według zasad konstruktywnej komunikacji i krytyki na każde obraźliwe, niewłaściwe, dyskryminacyjne zachowanie lub słowa małoletnich oraz na wszelkie formy zastraszania i nietolerancji wśród nich;
 - c. daje prawo do odczuwania i mówienia o swoich emocjach, do wyrażania własnego zdania oraz prawo do bycia wysłuchanym;
 - d. nie zawstydzą, nie upokarzą, nie lekceważą i nie obrażają;
 - e. unika wypowiedzi nakazujących, nadmiernie moralizujących, krytykanckich;
 - f. nie grozi, nie wyraża dezaprobaty wobec zachowania małoletniego czy jego postępów w nauce w sposób uwłaczający jego godności i poczuciu własnej wartości;

- g. nie reaguje złośliwościami, sarkazmem na zachowanie małoletniego lub jego postępy w nauce, nie dowcipkuje i nie żartuje z małoletniego, w sposób, który obniża jego poczucie własnej wartości;
 - h. słucha uważnie, udziela odpowiedzi adekwatnych do wieku małoletniego i danej sytuacji. W relacjach z małoletnim stosuje zasady pozytywnej komunikacji: aktywne słuchanie i komunikat JA;
 - i. nie podnosi głosu w sytuacji innej niż wynikająca z bezpieczeństwa małoletniego lub innych osób;
 - j. mówi wyraźnie, bez szeptu i krzyku, stara się utrzymać spokojny ton głosu. Utrzymuje kontakt wzrokowy. W czasie rozmowy znajduje się blisko drugiej osoby, ale nie narusza jej przestrzeni osobistej.
- 2) komunikacja służąca rozwiązywaniu konfliktów i utrzymywaniu świadomej dyscypliny w relacji personel- małoletni:
- a. w rozwiązywaniu konfliktów stosuje następujące zasady konstruktywnej komunikacji:
 - nie ocenia,
 - nie uogólnia,
 - nie interpretuje,
 - nie daje „dobrych rad”,
 - nie moralizuje;
 - stosuje aktywne słuchanie,
 - b. w komunikacji z małoletnim podczas rozwiązywaniu konfliktów wystrzega się:
 - tzw. stoperów komunikacyjnych: osądzania, krytykowania, wyzywania, rozkazywania, oskarżania, grożenia, odwracania uwagi;
 - błędu nadmiernej generalizacji (zamiast mówić o konkretnych sytuacjach i konkretnych przyczynach irytacji, złości, przypisuje się pewne zdarzenia stałym cechom osoby);
 - niespójności komunikatu werbalnego z niewerbalnym.
 - c. w procesie rozwiązywania konfliktu dba o komunikację dającą małoletniemu poczucie bezpieczeństwa emocjonalnego i psychospołecznego;
 - d. stosuje różne metody rozwiązywania trudnych spraw w zależności od potrzeb, np. negocjacje, mediacje, arbitraż, facylitację;
 - e. szybko reaguje na problemy związane z dyscypliną:
 - rozwiązuje pojawiające się problemy z dyscypliną bezpośrednio po naruszeniu zasad przez małoletniego;
 - nie podnosi nadmiernie głosu i nie krzyczy, zwraca uwagę tym, którzy łamią ustalone zasady;
 - wykazuje empatię wobec małoletnich;
 - ustala (przypomina) obowiązujące zasady – wyraźnie określa oczekiwane zachowania.
 - f. metody dyscyplinowania dobiera adekwatnie do wieku i poziomu rozwoju. Metody te nie mogą naruszać godności i nietykalności osobistej (zakaz stosowania kar cielesnych);
 - g. upominając słownie, stara się opanować własne emocje, np. złość, zdenerwowanie;
 - h. jeśli zajdzie taka potrzeba przekazuje upomnienie w sposób jasny, rzeczowy, wolny od stygmatyzowania, nakierowany na ocenę zachowania małoletniego, a nie jego osoby.

3. Zakaz stosowania przemocy wobec małoletniego w jakiegokolwiek formie, w tym nawiązywania relacji o charakterze seksualnym:
 - 1) kontakty personelu z małoletnim odbywają się zgodnie z ustalonymi normami i zasadami. Pracownicy nie dyskryminują małoletnich ze względu na pochodzenie, niepełnosprawność, chorobę, poczucie tożsamości, wiek, płeć, status materialny, wygląd zewnętrzny, wiedzę i umiejętności;
 - 2) personel nie wykorzystuje wobec małoletnich relacji władzy lub przewagi fizycznej (zastraszanie, przymuszanie, groźby);
 - 3) personel nie stosuje żadnej formy przemocy fizycznej wobec małoletnich, np. takiej jak: zabieranie rzeczy, niszczenie rzeczy, bicie, popychanie, szturchanie, ograniczenie swobody ruchu, szczypanie, klapsy, pociągnięcie za włosy, bicie przedmiotami, wykręcanie rąk;
 - 4) personel nie stosuje żadnej formy przemocy psychicznej wobec małoletnich, np. takiej jak:
 - izolowanie, pomijanie, obniżanie statusu;
 - stygmatyzowanie z powodu ich zdrowia, osiągnięć edukacyjnych, wyglądu, orientacji seksualnej, światopoglądu czy sytuacji majątkowej;
 - wyszydzanie, wyśmiewanie, ośmieszanie, poniżanie, wyzywanie, groźenie;
 - nadmierne, wygórowane wymagania;
 - agresywne wypowiedzi i komentarze;
 - rozpowszechnianie wszelkich nieprawdziwych, poniżających materiałów.
 - 5) personel nie stosuje naruszających godność małoletniego wypowiedzi o podtekście seksualnym, nie nawiązuje w wypowiedziach do aktywności bądź atrakcyjności seksualnej w tym:
 - komentarzy na temat ciała/wyglądu/ubioru z podtekstem seksualnym; dyskryminujących komentarzy odnoszących się do płci;
 - wulgarnych lub niestosownych dowcipów i żartów;
 - nie pisze do małoletnich wulgarnych lub dwuznacznych smsów, e-maili;
 - nie wchodzi w relacje z małoletnimi w mediach społecznościowych, nie zamieszcza komentarzy i nie udostępnia zdjęć, które mogłyby wyrządzić krzywdę.
 - 6) personel nie narusza nietykalności osobistej małoletnich. Nie zachowuje się wobec nich w sposób niestosowny, np. nie dotyka, nie głaszcze, nie poklepuje w sposób poufaty, dwuznaczny w celu zaspokojenia własnych potrzeb seksualnych;
 - 7) upewnia/informuje, że jeśli czują się niekomfortowo w jakiejś sytuacji, wobec konkretnego zachowania czy słów, mogą o tym powiedzieć i oczekiwać odpowiedniej reakcji lub pomocy;
 - 8) personel zachowuje szczególną ostrożność wobec małoletnich, którzy doświadczyli nadużycia i krzywdzenia, w tym seksualnego, fizycznego bądź zaniedbania. Jeżeli małoletni dążyłby do nawiązania niestosownych bądź nieadekwatnych fizycznych kontaktów z dorosłymi, personel reaguje z wycuciem, jednak stanowczo, a także pomaga małoletniemu zrozumieć znaczenie osobistych granic.
4. Zasady nawiązywania kontaktu z małoletnimi za pomocą kanałów służbowych:
 - 1) kontaktując się z małoletnim personel traktuje go podmiotowo;
 - 2) kontakt nigdy nie może być niejawnym bądź ukrywany, nie może wiązać się z jakąkolwiek gratyfikacją ani wynikać z relacji władzy;
 - 3) co do zasady kontakt powinien odbywać się wyłącznie w godzinach pracy i dotyczyć celów mieszczących się w zakresie obowiązków personelu;
 - 4) personel nie zaprasza małoletnich do swojego miejsca zamieszkania, nie spotyka się

z nimi prywatnie poza godzinami pracy;

- 5) personel nie nawiązuje kontaktów poprzez przyjmowanie bądź wysyłanie do nich zaproszeń w mediach społecznościowych. Nie kontaktuje się z nimi poprzez prywatne kanały komunikacji (prywatny telefon, e-mail, komunikatory, profile w mediach społecznościowych);
- 6) jeśli zachodzi konieczność komunikacji z małoletnimi poza godzinami pracy, wykorzystuje się kanały służbowe (e-mail, telefon służbowy), a opiekunowie prawni dzieci muszą wyrazić zgodę na taki kontakt;
- 7) utrzymywanie relacji towarzyskich lub rodzinnych (jeśli małoletni i jego rodzice/opiekunowie są osobami bliskimi dla personelu) wymaga zachowania poufności wszystkich informacji dotyczących innych małoletnich i ich opiekunów.

III. Relacje między małoletnimi, a w szczególności działania niedozwolone.

1. Zasady bezpiecznych relacji między małoletnimi w Zespole Szkół:

- 1) małoletni mają prawo do życia i przebywania w bezpiecznym środowisku;
- 2) małoletni mają obowiązek przestrzegania ogólnie obowiązujących zasad i norm zachowania;
- 3) małoletni uznają prawo innych małoletnich do odmienności i zachowania tożsamości ze względu na: pochodzenie etniczne, geograficzne, narodowe, religię, status ekonomiczny, cechy rodzinne, wiek, płeć, orientację seksualną, cechy fizyczne, chorobę, niepełnosprawność. Nie naruszają praw innych – nikogo nie dyskryminują ze względu na jakąkolwiek jego odmiennosc;
- 4) zachowanie i postępowanie małoletnich wobec innych osób nie narusza ich poczucia godności i wartości osobistej. Małoletni są zobowiązani do respektowania praw i wolności osobistych innych, ich prawa do własnego zdania, do poszukiwań i popełniania błędów, do własnych poglądów, wyglądu i zachowania – w ramach społecznie przyjętych norm i wartości;
- 5) kontakty między małoletnimi powinny opierać się na zasadach *savoir-vivre* np. używanie zwrotów grzecznościowych typu: *proszę, dziękuję, przepraszam, uprzejmość, życzliwość*, język wolny od wulgaryzmów, kontrola swojego zachowania i emocji, wyrażanie sądów i opinii nie obrażając i nie krzywdząc innych;
- 6) małoletni akceptują i szanują siebie nawzajem;
- 7) małoletni przestrzegają norm i zasad życia społecznego i zgodnie z nimi budują wzajemne relacje, rywalizują i rozwiązują problemy i konflikty;
- 8) małoletni okazują zrozumienie dla trudności i problemów innych, nie wyśmiewają ich, nie krytykują;
- 9) w kontaktach między sobą małoletni powinni unikać zachowań prowokacyjnych i wrogich wobec innych osób;
- 10) małoletni mają prawo do własnych poglądów, ocen i spojrzenia na świat oraz wyrażania ich w sposób wolny od agresji i przemocy;
- 11) małoletni nie mają prawa stosować słownej, fizycznej i psychicznej agresji i przemocy;
- 12) małoletni mają obowiązek przeciwstawiania się wszelkim przejawom brutalności i wulgarności oraz informowania pracowników szkoły o zaistniałych zagrożeniach;
- 13) jeśli małoletni jest świadkiem stosowania jakiegokolwiek formy agresji lub przemocy, ma obowiązek reagowania na nią, np.: szuka pomocy dla ofiary u osoby dorosłej;
- 14) jeśli małoletni stał się ofiarą agresji lub przemocy, ma prawo uzyskać w szkole pomoc.

2. Niedozwolone zachowania małoletnich na terenie szkoły:

- 1) stosowanie agresji i przemocy wobec małoletnich i innych osób:
 - a. agresji i przemocy fizycznej w różnych formach, np.:
 - bicie/uderzenie/popychanie/kopanie/opluwanie;
 - wymuszenia;
 - napastowanie seksualne;
 - nadużywanie swojej przewagi nad inną osobą;
 - fizyczne zaczepki;
 - zmuszanie innej osoby do podejmowania niewłaściwych działań;
 - rzucanie w kogoś przedmiotami.
 - b. agresji i przemocy słownej w różnych formach, np.:
 - obelgi, wyzwiska;
 - wyśmiewanie, drwienie, szydzenie;
 - bezpośrednio obrażanie;
 - plotki i obraźliwe żarty, przedrzeźnianie; groźby;
 - obraźliwe SMSy i MMSy;
 - wiadomości na forach internetowych;
 - telefony i e-maile zawierające groźby lub poniżające, wulgarne treści.
 - c. agresji i przemocy psychicznej w różnych formach, np.:
 - poniżanie;
 - wykluczanie/izolacja/milczenie/manipulowanie;
 - wulgarne gesty;
 - niszczenie/zabieranie rzeczy innej osoby;
 - straszenie;
 - szantażowanie.
 - d. stwarzanie niebezpiecznych sytuacji na terenie szkoły, np.:
 - rzucanie przedmiotami;
 - przynoszenie ostrych narzędzi, innych niebezpiecznych przedmiotów i substancji (środków pirotechnicznych, łańcuchów, noży, zapalniczek);
 - używanie ognia na terenie szkoły.
 - e. nieuzasadnione opuszczanie sali oraz terenu szkoły bez zgody prowadzącego zajęcia;
 - f. celowe nieprzestrzeganie zasad bezpieczeństwa podczas zajęć organizowanych w szkole;
 - g. palenie papierosów i picie alkoholu;
 - h. rozprowadzanie i zażywanie narkotyków/ środków odurzających;
 - i. aroganckie / niegrzeczne zachowanie, używanie wulgaryzmów i niestosowne odzywanie się do innych osób;
 - j. kłamanie, oszukiwanie;
 - k. przywłaszczenie własności lub celowe niszczenie, nieszanowanie własności innych osób oraz własności szkoły. Wyłudzenie pieniędzy lub innych rzeczy;
 - l. rozwiązywanie konfliktów w sposób siłowy;
 - m. szykanowanie innych osób z powodu niepełnosprawności, choroby, odmienności przekonań, religii, światopoglądu, płci, poczucia tożsamości, pochodzenia, statusu ekonomicznego i społecznego, wyglądu;
 - n. znęcanie się (współdział w znęcaniu się, zorganizowana przemoc, zastraszanie);
 - o. fotografowanie, nagrywanie dźwięku lub filmowanie zdarzeń z udziałem innych osób bez ich zgody;

- p. stosowanie wobec innych osób różnych form cyberprzemocy.

IV. Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci Internetu oraz ochrony małoletnich przed treściami szkodliwymi.

1. Obowiązkiem prawnym Zespołu Szkół jest takie wykorzystanie sieci, które będzie adekwatne do poziomu dojrzałości poznawczej i emocjonalno-społecznej małoletniego oraz nie będzie mu szkodzić ani zagrażać jego rozwojowi psychofizycznemu. Do potencjalnych zagrożeń płynących z użytkowania sieci należy zaliczyć:
 - 1) dostęp do treści niezgodnych z celami wychowania i edukacji (narkotyki, przemoc, pornografia, hazard);
 - 2) działalność innych użytkowników zagrażająca dobru małoletniego.
2. Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do Internetu
 - 1) w trakcie zajęć lekcyjnych i wychowawczych uczeń korzysta ze sprzętu i treści internetowych udostępnionych przez prowadzącego zajęcia, nad czym prowadzący zajęcia sprawuje kontrolę. Prowadzący zajęcia ma obowiązek informowania dzieci o zasadach bezpiecznego korzystania z Internetu;
 - 2) poza zajęciami uczniowie korzystają z prywatnego sprzętu z dostępem do Internetu pod opieką rodzica, wówczas rodzic bierze pełną odpowiedzialność za przeglądane przez dziecko treści;
 - 3) na obecną chwilę sieć jest monitorowana przez dostawców i przez nich zabezpieczana w taki sposób, aby możliwe było zidentyfikowanie sprawców ewentualnych nadużyć;
 - 4) rozwiązania organizacyjne na poziomie Zespołu Szkół bazują na aktualnych standardach bezpieczeństwa;
 - 5) na wszystkich komputerach z dostępem do Internetu na terenie Zespołu Szkół jest zainstalowane oraz systematycznie aktualizowane oprogramowanie antywirusowe, antyspamowe i firewall;
 - 6) osobą odpowiedzialną za bezpieczeństwo sieci w Zespole Szkół jest informatyk. Do jego obowiązków należą:
 - a. systematyczne zabezpieczenie sieci Internetowej placówki przed niebezpiecznymi treściami poprzez instalację i aktualizację odpowiedniego oprogramowania;
 - b. systematyczne sprawdzanie, czy na komputerach nie znajdują się niebezpieczne treści.
 - 7) pracownicy posiadają indywidualny login i hasło, umożliwiające korzystanie z komputera na terenie Zespołu Szkół. W komputerach ogólnodostępnych login i hasło znane są dla wszystkich pracowników. Pracownicy zachowują login i hasło w tajemnicy;
 - 8) użytkownikowi komputera zabrania się:
 - a. instalowania oprogramowania oraz dokonywania zmian w konfiguracji oprogramowania zainstalowanego w systemie;
 - b. usuwania cudzych plików, odinstalowania programów, dekompletowania sprzętu.
3. Zasady korzystania z telefonów komórkowych oraz innych urządzeń elektronicznych:
 - 1) małoletni ma prawo korzystać na terenie Zespołu Szkół z telefonu komórkowego oraz innych urządzeń elektronicznych zgodnie z ustalonymi zasadami;
 - 2) przez pojęcie „telefon komórkowy” rozumie się także smartfon, urządzenie typu smartwatch itp.;
 - 3) przez pojęcie „inne urządzenia elektroniczne” rozumie się także tablet, odtwarzacz

muzyki, słuchawki, itp.;

- 4) małoletni przynoszą do Zespołu Szkół telefony komórkowe oraz inny sprzęt elektroniczny na własną odpowiedzialność, za zgodą rodziców;
 - 5) Zespół Szkół nie ponosi odpowiedzialności za zaginięcie lub zniszczenie czy kradzież sprzętu przynieszonego przez małoletnich;
 - 6) małoletni nie mogą korzystać z telefonu komórkowego oraz innych urządzeń elektronicznych z dostępem do Internetu podczas zajęć dydaktycznych i wychowawczych, chyba że prowadzący zajęcia postanowi inaczej;
 - 7) małoletni ma obowiązek wyłączyć lub wyciszyć telefon (bez wibracji) i schować go w torbie/plecaku przed rozpoczęciem zajęć. Telefon pozostaje niewidoczny zarówno dla małoletniego, jak i pozostałych osób;
 - 8) telefony i inne urządzenia elektroniczne (np. tablety) można wykorzystywać podczas zajęć w celach dydaktycznych pod opieką oraz za zgodą prowadzącego zajęcia. Małoletni może korzystać z telefonu, a także innych urządzeń elektronicznych w celu wyszukania informacji niezbędnych do realizacji zadań podczas zajęć, po uzyskaniu zgody prowadzącego dane zajęcia lub na jego wyraźne polecenie;
 - 9) jeśli małoletni czeka na ważną informację (połączenie, SMS) ma obowiązek poinformować o tym fakcie, poprosić o pozwolenie na skorzystanie z telefonu i ustalić sposób odebrania tej wiadomości. Dotyczy to także sytuacji, gdy wystąpiła pilna potrzeba skontaktowania się, np. z rodzicami lub w innej ważnej sprawie;
 - 10) na terenie Zespołu Szkół zakazuje się filmowania, fotografowania oraz utrwalania dźwięku na jakichkolwiek nośnikach cyfrowych;
 - 11) powyższe nie dotyczy wydarzeń odbywających się w Zespole Szkół, na rejestrację których udzielono zgody;
 - 12) nagrywanie dźwięku i obrazu za pomocą telefonu, lub innych urządzeń jest możliwe jedynie za zgodą osoby nagrywanej lub fotografowanej. Niedopuszczalne jest nagrywanie lub fotografowanie sytuacji niezgodnych z powszechnie przyjętymi normami etycznymi i społecznymi oraz przesyłanie treści obrażających inne osoby;
 - 13) pracownik ma prawo poinformować rodzica dziecka w sytuacji, gdy zauważy, że zachowanie dziecka wskazuje na przeglądanie treści zagrażających mu.
4. Zasady postępowania w przypadku naruszenia zasad korzystania z telefonów i innych urządzeń elektronicznych na terenie Zespołu Szkół.

W przypadku naruszenia przez małoletniego zasad używania telefonów komórkowych na terenie Zespołu Szkół, pracownik bezzwłocznie informuje o tym fakcie rodziców/prawnych opiekunów małoletniego i wspólnie z rodzicami/prawnymi opiekunami ustala plan dalszego postępowania.

V. Zasady ochrony wizerunku i danych osobowych małoletnich w Zespole Szkół.

1. Ochrona wizerunku:

- 1) pracownicy Szkoły w swoich działaniach przestrzegają obowiązujących przepisów prawa w kwestii utrwalania, przetwarzania, używania i publikowania wizerunku i danych osobowych małoletnich;
- 2) udostępnianie i publikowanie zdjęć i filmów ma na celu dokumentowanie działań Szkoły i zawsze z poszanowaniem prywatności i ochrony dóbr osobistych oraz bezpieczeństwa małoletnich w zakresie ochrony wizerunku i danych osobowych;
- 3) małoletni i ich opiekunowie mają prawo zdecydować, czy ich wizerunek zostanie zarejestrowany i w jaki sposób zostanie przez Szkołę wykorzystany w jakim czasie;

- 4) wymagana jest pisemna zgoda opiekunów oraz małoletnich na wykonanie i publikację zdjęcia/nagrania;
 - 5) informowanie o celu wykorzystania zdjęcia/nagrania, o sposobie przechowywania danych;
 - 6) podpisywanie zdjęć/nagrań małoletnich tylko imieniem zgodnie z zasadami RODO;
 - 7) dbanie o to, aby publikowane zdjęcia/nagrania nikogo nie ośmieszały i nie poniżały;
 - 8) wszystkie podejrzenia dotyczące złamania zasad o ochronie wizerunku (RODO) są rejestrowane i zgłaszane do inspektora RODO;
2. Rejestrowanie wizerunków dzieci do użytku Zespołu Szkół Specjalnych nr 78 im. Ewy Szelburg-Zarembiny:

W sytuacjach, w których nasza placówka rejestruje wizerunki dzieci do własnego użytku, przyjmuje się, że:

- 1) dzieci i opiekunowie są informowani o tym, że dane wydarzenie będzie rejestrowane;
- 2) zgoda opiekunów na rejestrację wydarzenia jest przyjęta na piśmie;
- 3) firmy zewnętrzne muszą przestrzegać zasad obowiązujących w Zespole Szkół dotyczących ochrony wizerunku i danych osobowych i uzyskać pisemną zgodę opiekuna małoletniego na rejestrowanie, nagrywanie/ fotografowanie i publikowanie wizerunku;
- 4) nagrania odbywają się w obecności pracownika Zespołu Szkół, który dba o bezpieczeństwo małoletnich;
- 5) jeśli wizerunek dziecka stanowi jedynie szczegół całości takiej jak zgromadzenie, krajobraz, impreza publiczna, zgoda rodziców/opiekunów prawnych małoletnich nie jest wymagana.

3. Rejestrowanie wizerunku małoletnich do prywatnego użytku:

W sytuacjach, w których rodzice/opiekunowie lub widzowie szkolnych wydarzeń i uroczystości itd. rejestrują wydarzenia z udziałem małoletnich do prywatnego użytku, informujemy na początku każdego z tych wydarzeń o tym, że:

- 1) wykorzystanie, przetwarzanie i publikowanie zdjęć/nagrań zawierających wizerunki małoletnich i osób dorosłych wymaga poinformowania tych osób o nagrywaniu/fotografowaniu i uzyskania zgody przez te osoby, w przypadku małoletnich – przez ich rodziców/opiekunów prawnych;
- 2) zdjęcia lub nagrania zawierające wizerunek małoletnich mogą być udostępniane w mediach społecznościowych i serwisach otwartych, tylko po uprzedniej zgodzie opiekunów małoletnich.

4. Rejestrowanie wizerunku małoletnich przez osoby trzecie i media:

- 1) przedstawiciele mediów lub inne osoby mające zamiar rejestrować organizowane przez Szkołę wydarzenia i opublikować zebrany materiał, muszą uzyskać zgodę dyrekcji;
- 2) opiekunowie muszą udzielić pisemnej zgody na rejestrowanie i publikowanie wizerunku małoletnich. Zgoda obejmuje informacje:
 - imię, nazwisko i adres osoby lub redakcji występującej o zgodę;
 - uzasadnieniu potrzeby rejestrowania wydarzenia oraz informacji, w jaki sposób i w jakim kontekście zostanie wykorzystany zebrany materiał;
 - podpisanej deklaracji o zgodności podanych informacji ze stanem faktycznym.
- 3) pracownicy Zespołu Szkół nie kontaktują przedstawicieli mediów z małoletnimi, nie

przekazują mediom kontaktu do opiekunów dzieci i nie udzielają informacji o małoletnim i jego opiekunach;

- 4) w celu realizacji materiału medialnego dyrekcja może podjąć decyzję o udostępnieniu wybranych pomieszczeń instytucji dla potrzeb nagrania. Dyrekcja podejmując taką decyzję poleca przygotowanie pomieszczenia w taki sposób, aby uniemożliwić rejestrowanie przebywających na terenie instytucji małoletnich.
5. Zasady postępowania w przypadku niewyrażenia zgody na rejestrowanie wizerunku małoletniego:
- 1) w przypadku braku zgody na utrwalenie i publikowanie wizerunku małoletniego pracownicy są zobowiązani respektować tę decyzję.
 - 2) należy wcześniej ustalić z opiekunami i małoletnimi sposób rejestracji wydarzenia na zdjęciach indywidualnych i grupowych, żeby nie dało się zidentyfikować małoletniego, a jednocześnie przyjęte rozwiązanie nie będzie dla niego wykluczające.
6. Przechowywanie zdjęć i nagrań:

Przechowujemy materiały zawierające wizerunek dzieci w sposób zgodny z prawem:

- 1) nośniki analogowe zawierające zdjęcia i nagrania są przechowywane w zamkniętej na klucz szafce, a nośniki elektroniczne zawierające zdjęcia i nagrania są przechowywane w folderze chronionym z dostępem ograniczonym do osób uprawnionych przez instytucję. Nośniki będą przechowywane przez okres wymagany przepisami prawa o archiwizacji i/lub okres ustalony przez placówkę w polityce ochrony danych osobowych (RODO);
 - 2) nie przechowujemy materiałów elektronicznych zawierających wizerunki dzieci na nośnikach nieszyfrowanych ani mobilnych, takich jak telefony komórkowe i urządzenia z pamięcią przenośną (np. pendrive);
 - 3) nie wyrażamy zgody na używanie przez pracowników osobistych urządzeń rejestrujących (tj. telefony komórkowe, aparaty fotograficzne, kamery) w celu rejestrowania wizerunków dzieci;
 - 4) jedynym sprzętem, którego używamy w Zespole Szkół, są urządzenia rejestrujące należące do placówki.
7. Zasady ochrony danych osobowych w Zespole Szkół Specjalnych nr 78:
- 1) w Zespole Szkół obowiązuje Polityka ochrony danych osobowych osób fizycznych (pracowników, małoletnich, rodziców/opiekunów), a Inspektora ochrony danych osobowych monitoruje jej przestrzeganie;
 - 2) dokumentacja RODO została opracowana zgodnie z wymogami rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2016/679 Europejskiego i Rady (UE) nr 2016/679 z 27.04.2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L z 2016 r. 119, s. 1 ze zm.) oraz ustawy z dnia 10 maja 2018r. o ochronie danych osobowych z uwzględnieniem zasad:
 - a. zasady godności z prawem, rzetelności i przejrzystości:
 - informowanie zgłaszających o celu, zakresie i sposobie przetwarzania ich danych osobowych.
 - dostarczenie jasnych i zrozumiałych informacji dotyczących polityki prywatności;
 - b. zasady ograniczenia celu przetwarzania danych:

- jasne określenie celu przetwarzania danych osobowych, czyli przyjmowania zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu i świadczenia wsparcia;
 - zakaz wykorzystywania danych osobowych w sposób niezgodny z zadeklarowanym celem.
- c. zasada minimalizacji danych:
- gromadzenie i przetwarzanie danych osobowych niezbędnych do zgłoszenia i udzielania wsparcia małoletnim.
- d. zasada prawidłowości danych:
- dostępność danych oznacza, że informacje są dostępne dla uprawnionych użytkowników w określonym czasie i bezpiecznie;
 - w kontekście ochrony danych, dostępność dotyczy możliwości uzyskania dostępu do danych w zamierzony sposób, zgodnie z założeniami i potrzebami osób zgłaszających oraz małoletnich.
- e. zasady ograniczenia przechowywania danych:
- określenie okresu przechowywania danych osobowych i ich późniejsze bezpieczne usunięcie po zakończeniu tego okresu;
 - ustalanie okresu przechowywania zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.
- f. zasady integralności i poufności danych:
- przyjmujący zgłoszenia muszą przestrzegać zasady poufności i dyskrecji, zarówno w odniesieniu do zgłaszającego, jak i osoby małoletniej;
 - zastosowanie odpowiednich środków bezpieczeństwa, takich jak szyfrowanie i bezpieczne praktyki przechowywania danych.
- g. zasada integralności:
- zapewnienie integralności zgromadzonych danych poprzez zastosowanie bezpiecznych procedur zbierania i przechowywania informacji;
 - monitorowanie systemów w celu wykrywania ewentualnych nieprawidłowości lub prób nieuprawnionego dostępu.
- h. zasady rozliczalności;
- i. bezpieczeństwo transmisji danych:
- zastosowanie odpowiednich środków bezpieczeństwa podczas transmisji danych, zwłaszcza w przypadku przesyłania informacji online;
 - używanie bezpiecznych protokołów komunikacyjnych i szyfrowania danych.
- j. dobrowolność zgłaszania:
- zapewnienie, że zgłaszanie zdarzeń zagrażających małoletniemu i udzielenie wsparcia jest dobrowolne;
 - brak sankcji czy represji wobec osób, które zdecydowały się zgłosić incydent;
 - zapewnienie prawa dostępu, poprawiania, usuwania czy ograniczania przetwarzania swoich danych.
- 3) osoby upoważnione do przetwarzania danych osobowych małoletnich i ich rodziców/opiekunów prawnych posiadają upoważnienie do przetwarzania ich danych osobowych na podstawie art. 6 i 9 RODO;
- 4) na potrzeby przetwarzania w formach zdalnych (przekazywanie danych osobowych do OKE, SIO, organów upoważnionych do przetwarzania danych osobowych małoletnich) opracowano zasady ich przetwarzania oraz zasady zachowania bezpieczeństwa przetwarzania;
- 5) każdy pracownik posiadający dostęp do danych osobowych złożył pisemne

oświadczenie o znajomości Polityki bezpieczeństwa przetwarzania danych osobowych pod rygorem odpowiedzialności karnej i zobowiązanie do jej przestrzegania pod rygorem odpowiedzialności karnej;

- 6) rodzice/opiekunowie prawni małoletnich są informowani o przetwarzaniu danych osobowych poprzez klauzule informacyjne;
- 7) dane osobowe małoletnich zarejestrowane w dokumentacji są chronione zgodnie z procedurami obowiązującymi w placówce;
- 8) w Zespole Szkół wdrożono odpowiednią procedurę postępowania na wypadek wystąpienia naruszenia ochrony danych osobowych;
- 9) dane osobowe małoletnich udostępniane są wyłącznie podmiotom uprawnionym do ich uzyskania;
- 10) dane osobowe umieszczone w Niebieskiej Karcie „A” udostępniane są zespołowi interdyscyplinarnemu, powołanemu w trybie ustawy z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej;
- 11) w Zespole Szkół odbywają się regularne szkolenia pracowników w zakresie ochrony danych osobowych, procedur zgłaszania i udzielania wsparcia małoletnim;
- 12) inspektor danych osobowych w placówce monitoruje wszelkie działania dotyczące pozyskiwania, przetwarzania i przechowywania danych osobowych w celu zapewnienia zgodności z przepisami RODO.

Rozdział 4.

Zasady i procedury podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia małoletniego

1. Rozpoznawanie i reagowanie na czynniki ryzyka krzywdzenia małoletniego:
 - 1) pracownicy Szkoły posiadają wiedzę o czynnikach ryzyka krzywdzenia małoletnich i w ramach wykonywanych obowiązków zwracają uwagę na takie symptomy jak:
 - a. małoletni jest często brudny, nieprzyjemnie pachnie;
 - b. małoletni kradnie jedzenie, pieniądze itp.;
 - c. małoletni jest głodny;
 - d. małoletni nie ma przyborów szkolnych, odzieży i butów dostosowanych do warunków atmosferycznych;
 - e. małoletni ma widoczne obrażenia ciała (siniaki, ugryzienia, rany), których pochodzenie trudno jest wyjaśnić;
 - f. obrażenia są w różnej fazie gojenia; podawane przez ucznia wyjaśnienia dotyczące obrażeń wydają się niewiarygodne, niemożliwe, niespójne itp., uczeń często je zmienia;
 - g. małoletni nadmiernie zakrywa ciało, niestosownie do sytuacji i pogody;
 - h. boi się rodzica lub opiekuna, boi się przed powrotem do domu;
 - i. małoletni cierpi na powtarzające się dolegliwości somatyczne: bóle brzucha, głowy, mdłości itp.;
 - j. małoletni jest bierny, wycofany, uległy, przestraszony, depresyjny itp. lub zachowuje się agresywnie, buntuje się, samookalecza się itp.;
 - k. małoletni osiąga słabsze wyniki w nauce w stosunku do swoich możliwości;

- l. małeletni ucieka w świat wirtualny (gry komputerowe, Internet);
 - m. używa środków psychoaktywnych;
 - n. nadmiernie szuka kontaktu z dorosłym (tzw. „lepkość” małeletniego);
 - o. w pracach artystycznych, rozmowach, zachowaniu ucznia zaczynają dominować elementy/motywy seksualne;
 - p. małeletni jest rozbudzony seksualnie niestosownie do sytuacji i wieku;
 - q. nastąpiła nagła i wyraźna zmiana zachowania ucznia;
 - r. małeletni mówi o przemocy.
- 2) jeżeli z objawami u ucznia współwystępują określone zachowania opiekunów, to podejrzenie, że małeletni jest krzywdzony jest szczególnie uzasadnione. Niepokojące zachowania opiekunów to:
- a. rodzic (opiekun) podaje nieprzekonujące lub sprzeczne informacje lub odmawia wyjaśnień;
 - b. przyczyn obrażeń ucznia;
 - c. rodzic (opiekun) odmawia, nie utrzymuje kontaktów z osobami zainteresowanymi losem ucznia;
 - d. rodzic (opiekun) mówi o małeletnim w negatywny sposób, ciągle obwinia, poniża strofuje ucznia (np.: używając określeń takich jak „idiota”, „gnojek”, „gówniarz”);
 - e. rodzic (opiekun) poddaje małeletniego surowej dyscyplinie lub jest nadopiekuńczy lub zbyt pobłażliwy lub odrzuca małeletniego;
 - f. rodzic (opiekun) nie interesuje się losem i problemami małeletniego;
 - g. rodzic (opiekun) jest apatyczny, pogrążony w depresji;
 - h. rodzic (opiekun) zachowuje się agresywnie;
 - i. rodzic (opiekun) ma zaburzony kontakt z rzeczywistością np. reaguje nieadekwatnie do sytuacji;
 - j. wypowiada się niespójnie;
 - k. rodzic (opiekun) nie ma świadomości lub neguje potrzeby małeletniego;
 - l. rodzic (opiekun) przekracza dopuszczalne granice w kontakcie fizycznym lub werbalnym;
 - m. rodzic (opiekun) nadużywa alkoholu, narkotyków lub innych środków odurzających.
- 3) w przypadku zidentyfikowania czynników ryzyka, pracownicy Szkoły podejmują rozmowę z rodzicami/opiekunami, przekazując informacje na temat dostępnej oferty wsparcia i motywując ich do szukania stosownej pomocy;
- 4) pracownicy Szkoły monitorują sytuację i dobrostan małeletniego.
2. Zasady i procedura podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia małeletniego przez pracownika, innego małeletniego, opiekuna lub osobę trzecią:
- 1) schemat podejmowania interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia ucznia przez osoby trzecie związane ze Szkołą (pracowników Szkoły, wolontariuszy i inne osoby współpracujące ze Szkołą):

- a. jeśli pracownik podejrzewa, że małoletni doświadcza przemocy z uszczerbkiem na zdrowiu, wykorzystania seksualnego lub zagrożone jest jego życie, zobowiązany jest do zapewnienia uczniowi bezpiecznego miejsca i odseparowania go od osoby stwarzającej zagrożenie. Pracownik zobowiązany jest do zawiadomienia policji pod nr 112 lub 997, a w przypadku podejrzenia innych przestępstw do poinformowania policji lub prokuratury o możliwości popełnienia przestępstwa. W przypadku zawiadomienia telefonicznego pracownik zobowiązany jest podać swoje dane, dane małoletniego oraz dane osoby podejrzanej o krzywdzenie go oraz opis sytuacji z najważniejszymi faktami;
 - b. jeśli pracownik podejrzewa, że małoletni doświadczył jednorazowo przemocy fizycznej lub psychicznej (np. popychanie, klapsy, poniżanie, ośmieszanie), zobowiązany jest do zadbania o bezpieczeństwo ucznia i odseparowania go od osoby krzywdzącej. Następnie powinien zawiadomić Dyrektora, który podejmie stosowne działania;
 - c. jeśli pracownik zauważy inne niepokojące zachowania wobec małoletniego np. krzyki, niestosowne komentarze zobowiązany jest zadbać o jego bezpieczeństwo i odseparować go od osoby podejrzanej o krzywdzenie. Następnie powinien powiadomić Dyrektora, który podejmie stosowne działania.
- 2) schemat podejmowania interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia małoletniego przez osobę małoletnią:
- a. jeśli pracownik podejrzewa, że małoletni doświadcza agresji, przemocy, wykorzystania seksualnego lub zagrożone jest jego życie, zobowiązany jest do zapewnienia uczniowi bezpiecznego miejsca i odseparowania go od osoby stwarzającej zagrożenie. Ponadto zawiadamia Dyrektora, który podejmuje stosowne działania;
 - b. jeśli pracownik podejrzewa, że małoletni doświadczył jednorazowo przemocy fizycznej lub psychicznej ze strony osoby małoletniej, zobowiązany jest do zadbania o bezpieczeństwo małoletniego i odseparowania go od osoby krzywdzącej. Ponadto zawiadamia Dyrektora, który podejmuje stosowne działania.
- 3) schemat podejmowania interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia małoletniego przez jego opiekuna:
- a. jeśli pracownik podejrzewa, że małoletni doświadczył jednorazowo przemocy fizycznej lub psychicznej ze strony opiekuna, zobowiązany jest do zadbania o jego bezpieczeństwo. Ponadto zawiadamia Dyrektora, który podejmuje stosowne działania oraz informuje o możliwości udzielenia wsparcia psychologicznego;
 - b. jeśli pracownik podejrzewa, że małoletni jest zaniedbany lub jego opiekun jest niewydolny wychowawczo, powinien zadbać o jego bezpieczeństwo. Powinien zawiadomić Dyrektora, który podejmuje stosowne działania oraz porozmawiać z opiekunem, proponując mu możliwość wsparcia psychologicznego;
- 4) w każdym przypadku zauważenia krzywdzenia małoletniego należy uzupełnić Kartę Interwencji, której wzór stanowi załącznik nr
3. Zgłaszanie stosowania przemocy domowej przez małoletniego:
- 1) każdy małoletni może zgłosić ustnie lub pisemnie, dowolnej osobie, do której ma zaufanie, fakt stosowania wobec niego przemocy domowej;
 - 2) zgłoszenie doznawanej krzywdy przez małoletniego może nastąpić w bezpośredniej rozmowie, SMS-em, drogą elektroniczną, telefoniczną lub inną dostępną, w każdym czasie;
 - 3) osoba, która powzięła informację od krzywdzonego podejmuje w pierwszej kolejności

- działania mające na celu zatrzymanie krzywdzenia;
- 4) w przypadku zagrożenia życia małoletniego, po przekazaniu informacji dyrektorowi Zespołu Szkół, zawiadamia w trybie pilnym odpowiednie służby porządkowe – Policję i pogotowie ratunkowe, o zagrożeniu życia małoletniego;
 - 5) w przypadkach niewymagających podejmowania nagłych interwencji, osoba, która powzięła informację postępuje zgodnie z procedurą.
4. Zgłaszanie podejrzenia przemocy domowej lub jej stosowania przez pracownika Zespołu Szkół:
- 1) każdy pracownik Zespołu Szkół, który zauważy lub podejrzewa u małoletniego symptomy krzywdzenia, jest zobowiązany zareagować – jeśli to konieczne, udzielić pierwszej pomocy;
 - 2) pracownik w trybie pilnym przekazuje informację o zaobserwowanym zdarzeniu dyrektorowi, dołączając pisemną notatkę zawierającą istotne informacje dotyczące: wyglądu, stanu, dolegliwości oraz zachowania małoletniego, cytaty jego wypowiedzi oraz podjęte działania;
 - 3) Dyrektor Zespołu Szkół jako osoba upoważniona do prowadzenia spraw związanych z przemocą wobec małoletnich wraz z osobą zgłaszającą wypełniają tzw. kartę zgłoszenia – załącznik ... na karcie podpisują się: dyrektor i osoba zgłaszająca.
5. Zgłaszanie podejrzenia przemocy domowej lub jej stosowania przez osoby z zewnątrz:
- 1) osoba, która jest świadkiem stosowanej przemocy domowej wobec małoletniego ma prawo do zgłoszenia podejrzenia stosowania przemocy lub przemocy domowej;
 - 2) w celu zgłoszenia stosowanej wobec małoletniego przemocy domowej w/w osoba jest obowiązana dokonać zgłoszenia do pracowników szkoły lub Dyrektorowi;
 - 3) w trakcie rozmowy osoba wskazuje na fakty, na podstawie których domniema o stosowaniu przemocy domowej wobec małoletniego;
 - 4) osoba zgłaszająca przemoc jest zobowiązana wylegitymować się dokumentem zawierającym fotografię oraz wskazać dane do kontaktu;
 - 5) zgłaszający przemoc domową jest informowany o zasadach przetwarzania jego danych osobowych udostępnionych dyrektorowi oraz zasadach ich przetwarzania i bezpieczeństwa danych osobowych;
 - 6) w przypadku zgłoszeń anonimowych, w tym telefonicznych do sekretariatu Zespołu Szkół pracownik sekretariatu sporządza notatkę z rozmowy telefonicznej i archiwizuje wydruk połączeń;
 - 7) w sytuacji, jak w pkt 6, pracownik sekretariatu zawiadamia Dyrektora o anonimowym zgłoszeniu, dołączając notatkę z rozmowy telefonicznej ze zgłaszającym lub wydruk ze skrzynki elektronicznej;
 - 8) w przypadkach anonimowych zgłoszeń stosowanie przemocy wobec małoletniego podlega analizie i zdiagnozowaniu;
 - 9) pracownik, do którego wpłynęło zgłoszenie podejrzenia stosowania przemocy lub jej stosowania wypełnia Kartę zgłoszenia w obecności – o ile to możliwe – osoby zgłaszającej i w trybie pilnym przekazuje ją koordynatorowi **Strategii ochrony małoletnich**. Na karcie podpisuje się osoba, do której wpłynęło zgłoszenie i osoba zgłaszająca;
 - 10) w przypadku, gdy zgłaszana przemoc zagraża życiu lub zdrowiu małoletniemu, osoba pozyskująca taką wiedzę, jest obowiązana w trybie pilnym zawiadomić Policję.
6. Wstępna diagnoza i ocena sytuacji osoby krzywdzonej:

- 1) w każdym przypadku zgłoszenia krzywdzenia lub podejrzenia krzywdzenia małoletniego, Dyrektor Zespołu Szkół powołuje Zespół Interwencyjny do wstępnego zdiagnozowania sytuacji ofiary, w szczególności, tzw. czynniki ryzyka oraz dane świadczące o przemocy lub wykluczające ją: kto jest sprawcą krzywdzenia i w jakiej relacji pozostaje z małoletnim, jak często i od jak dawna jest krzywdzony, informacje o zachowaniach pozostałych członków rodziny wobec małoletniego, relacjach jakie ma małoletni z osobą rodzica niekrzywdzącego, o osobach wspierających go, informacje o innych czynnikach towarzyszących przemocy – np. uzależnieniu od alkoholu rodziców;
 - 2) w skład Zespołu Interwencyjnego wchodzi: Dyrektor jako koordynator Polityki ochrony małoletnich przed krzywdzeniem, wychowawca klasowy, wychowawca zajęć pozalekcyjnych i Wicedyrektor;
 - 3) zaleca się, by zespół przeprowadził rozmowę z osobą krzywdzoną i osobą zgłaszającą podejrzenie lub krzywdzenie małoletniego, a także z rodzicem / opiekunem „niekrzywdzącym”;
 - 4) wstępną diagnozę przeprowadza się z wykorzystaniem karty obserwacji i diagnozy, a w przypadku zaniedbania – kwestionariuszem diagnozującym oznaki zaniedbania;
 - 5) w przypadku uwiarygodnienia podejrzenia stosowania przemocy lub stwierdzenia jej stosowania, Dyrektor Zespołu Szkół wszczyna procedurę NIEBIESKIEJ KARTY;
 - 6) w przypadkach niewskazujących na wiarygodność zgłoszenia (pomówienie, konfabulacja, kłamstwo) –członkowie Zespołu Interwencyjnego prowadzą wnikliwą obserwację małoletniego i w terminie 3 miesięcy od zgłoszenia ponownie w składzie, jak w pkt. 2 dokonują oceny sytuacji małoletniego.
7. Zasady ustalenia planu wsparcia małoletniego po ujawnieniu krzywdy:
- 1) po zastosowaniu procedury interwencji Dyrektor tworzy grupę wsparcia dla pokrzywdzonego małoletniego;
 - 2) w skład grupy każdorazowo wchodzi Dyrektor, wychowawca klasowy, wychowawca zajęć pozalekcyjnych, wicedyrektor szkoły;
 - 3) grupa może poszerzyć się do większej liczby osób;
 - 4) grupa wsparcia spotyka się celem ustalenia jaka pomoc małoletniemu będzie niezbędna od razu oraz w dalszej perspektywie czasu;
 - 5) grupa wsparcia tworzy IPD (Indywidualny Plan Działania), który stanowi dokument zapisany i przechowywany w dokumentach **Standardów Ochrony Małoletnich**;
 - 6) IPD zawiera przede wszystkim informacje o podjętych działaniach;
 - 7) wnioski ze spotkań stanowią dane wrażliwe uczniów i nie są dołączane do IPD, wyjątek stanowi sytuacja zagrożenia życia lub zdrowia ucznia (np. o planowanym samobójstwie).

Rozdział 5.

Zasady aktualizacji *Standardów Ochrony Małoletnich* oraz zakres kompetencji osób odpowiedzialnych za przygotowanie personelu szkoły do ich stosowania

1. Procedura aktualizowania Standardów odbywa się nie rzadziej niż raz na 2 lata.
2. Dyrektor Szkoły jest odpowiedzialny za **Standardy Ochrony Małoletnich**, monitoruje realizację Standardów, reaguje na ich naruszenie oraz koordynuje zmiany w Standardach

Rozdział 6.

Zasady udostępniania rodzicom i małoletnim *Standardów Ochrony Małoletnich* do zapoznania i stosowania

1. Dokument ***Standardy Ochrony Małoletnich*** jest dokumentem Zespołu Szkół ogólnodostępnym dla personelu Szkoły, małoletnich oraz ich opiekunów.
2. Dokument opublikowany jest na stronie internetowej Szkoły i udostępniony w bibliotece szkolnej.
3. Nauczyciele, wychowawcy na lekcjach wychowawczych, zajęciach przedszkolnych i pozalekcyjnych mają obowiązek zapoznania małoletnich ze Standardami oraz omówienia ich w taki sposób, aby wszyscy małoletni mogli go zrozumieć, niezależnie od wieku i sprawności intelektualnej.

Rozdział 7.

Procedura NIEBIESKIEJ KARTY

Procedury określające zakładanie niebieskiej karty

1. Procedura NIEBIESKIEJ KARTY stosowana jest w sytuacjach podejmowania interwencji związanej z podejrzeniem krzywdzenia małoletnich opisanych w rozdziale dotyczącym czynników ryzyka krzywdzenia małoletnich.
2. Jeśli do pracownika Szkoły małoletni zgłosi zachowania przemocowe wobec niego, to pracownik działa zgodnie z procedurami NIEBIESKIEJ KARTY.
3. Uruchamiając procedurę NIEBIESKIEJ KARTY pracownik Zespołu Szkół otrzymuje możliwość udziału w grupie roboczej składającej się z przedstawicieli także innych służb. Są to: pracownik socjalny, policjant, przedstawiciel ochrony zdrowia, przedstawiciel komisji rozwiązywania problemów alkoholowych i opcjonalnie inni specjaliści, którzy znają sytuację rodzinną dziecka, np. przedstawiciel organizacji pozarządowej, kurator.
4. Uczestnictwo w grupie roboczej daje pracownikowi możliwość:
 - 1) wymiany informacji na temat dziecka i jego rodziny z innymi profesjonalistami;
 - 2) podziału zadań mających na celu diagnozę sytuacji w rodzinie, ochronę małoletniego i monitorowanie jego sytuacji między przedstawicielami poszczególnych służb;
 - 3) podejmowania decyzji o ewentualnej interwencji prawnej wspólnie z innymi profesjonalistami w grupie roboczej;
 - 4) wzajemnego wsparcia w pracy z małoletnim i jego rodziną.
5. Procedura NIEBIESKIEJ KARTY stanowi oddzielny dokument Zespołu Szkół (Załącznik nr 4)

ZAPISY KOŃCOWE

Standardy Ochrony Małoletnich wchodzi w życie z dniem ich ogłoszenia.

**OŚWIADCZENIE O NIEKARALNOŚCI I ZOBOWIĄZANIU DO PRZESTRZEGANIA
PODSTAWOWYCH ZASAD OCHRONY DZIECI**

.....

miejsce i data

Ja.....

nr PESEL.....

oświadczam, że nie byłam/em skazana/y za przestępstwo przeciwko wolności seksualnej i obyczajności, i przestępstwa z użyciem przemocy na szkodę małoletniego i nie toczy się przeciwko mnie żadne postępowanie karne ani dyscyplinarne w tym zakresie. Ponadto oświadczam, że zapoznałam/-em się z zasadami ochrony dzieci obowiązującymi w Zespole Szkół Specjalnych nr 78 im. Ewy Szelburg-Zarembiny, al. Dzieci Polskich 20, 04-730 Warszawa i zobowiązuję się do ich przestrzegania.

.....

podpis

**OŚWIADCZENIE O NIEKARALNOŚCI I ZOBOWIĄZANIU DO PRZESTRZEGANIA
PODSTAWOWYCH ZASAD OCHRONY MAŁOLETNIICH**

.....

miejsce, data

Ja.....

nr PESEL.....

oświadczam, że nie byłam/em skazana/y za przestępstwo przeciwko wolności seksualnej i obyczajności, i przestępstwa z użyciem przemocy na szkodę małoletniego i nie toczy się przeciwko mnie żadne postępowanie karne ani dyscyplinarne w tym zakresie.

Ponadto oświadczam, że zapoznałam/-em się z zasadami ochrony małoletnich obowiązującymi w Zespole Szkół Specjalnych nr 78 w IPCZD w Warszawie i zobowiązuję się do ich przestrzegania.

.....

podpis

**OŚWIADCZENIE O ZNAJOMOŚCI I PRZESTRZEGANIU ZASAD ZAWARTYCH
W STANDARDACH OCHRONY MAŁOLETNICH W ZESPOLE SZKÓŁ SPECJALNYCH
NR 78 W IPCZD W WARSZAWIE**

.....
miejsowość, data

Ja.....

nr PESEL.....

oświadczam, że zapoznałam/em się ze **Standardami Ochrony Małoletnich** stosowanymi w Zespole Szkół Specjalnych nr 78 w IPCZD w Warszawie w oraz deklaruję, że będę ich przestrzegać.

.....
podpis

KARTA INTERWENCJI OBOWIĄZUJĄCA W ZESPOLE SZKÓŁ SPECJALNYCH NR 78 W IPCZD W WARSZAWIE

Imię i nazwisko ucznia		
Przyczyna interwencji (forma krzywdzenia)		
Osoba zgłaszająca interwencję		
Opis działań podjętych przez personel / pedagoga / psychologa	Data	Działanie
Spotkania z opiekunami małoletniego	Data	Działanie
Forma podjętej interwencji	Zawiadomienie policji Zawiadomienie o podejrzeniu przestępstwa Wniosek o wgląd w sytuację rodziny Inny rodzaj interwencji. Jaki?	

Dane dotyczące interwencji (nazwa organu, do którego zgłoszono interwencję) i data interwencji		
Wyniki interwencji: działania organów sprawiedliwości, działania szkoły, działania rodziców	Data	Działanie

Procedura NIEBIESKIEJ KARTY

1. Cel procedury:

Celem niniejszej procedury jest wskazanie zasad postępowania pracowników Zespołu Szkół i Dyrektora w przypadku stwierdzenia krzywdzenia małoletniego lub uzasadnionego podejrzenia krzywdzenia.

2. Zakres procedury i ogólne zasady jej stosowania:

- 1) postępowanie zgodnie z procedurami NIEBIESKIEJ KARTY obowiązuje wszystkich pracowników zatrudnionych w Zespole Szkół;
- 2) nadzór nad stosowaniem procedury sprawuje Dyrektor Zespołu Szkół zwany Koordynatorem d.s. **Standardów Ochrony Małoletnich**;
- 3) Dyrektor Zespołu Szkół udziela wsparcia i pomocy osobom bezpośrednio zaangażowanym w proces pomocy ofierze przemocy domowej;
- 4) zasadą udzielania pomocy małoletniemu krzywdzonemu jest interdyscyplinarna współpraca zespołowa ograniczona do osób pracujących z małoletnim;
- 5) druki i formularze NIEBIESKIEJ KARTY – A i NIEBIESKIEJ KARTY – B znajdują się w sekretariacie Zespołu Szkół;
- 6) rejestr i dokumentację wszczętych procedur NIEBIESKIEJ KARTY prowadzi Koordynator;
- 7) upoważnione osoby do wglądu w dokumentację wszczętych procedur NIEBIESKIEJ KARTY są zobowiązane do złożenia oświadczenia o zachowaniu poufności informacji i danych osobowych umieszczanych w dokumentach.

3. Wszczęcie procedury NIEBIESKIEJ KARTY:

- 1) wszczęcie procedury „Niebieskiej Karty” następuje z chwilą wypełnienia formularza Karty – „A” w przypadku powzięcia, w toku prowadzonych czynności służbowych, podejrzenia stosowania przemocy wobec małoletnich lub w wyniku zgłoszenia dokonanego przez członka rodziny lub przez osobę będącą świadkiem przemocy w rodzinie;
- 2) do wszczęcia procedury „Niebieskiej Karty” nie jest wymagana zgoda osoby doznającej przemocy;
- 3) do wszczęcia procedury „Niebieskiej Karty” nie jest wymagany uprzedni kontakt z osobą stosującą przemoc domową ani obecność tej osoby w czasie wypełniania kwestionariusza;
- 4) Dyrektor Zespołu Szkół lub inna osoba wszczynając procedurę „Niebieskiej Karty” ma prawo wykorzystać informacje zawarte we wstępnej diagnozie oceny sytuacji małoletniego, a także przeprowadzić rozmowę z małoletnim;
- 5) rozmowę z osobą, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, przeprowadza się w warunkach gwarantujących swobodę wypowiedzi i poszanowanie godności tej osoby oraz zapewniających jej bezpieczeństwo i poufność informacji;
- 6) czynności w ramach procedury "Niebieskiej Karty" przeprowadza się w obecności rodzica, opiekuna prawnego lub faktycznego. W sytuacji, gdy to rodzice, opiekun prawny lub faktyczny są podejrzani o stosowanie przemocy wobec dziecka, te czynności przeprowadza się w obecności pełnoletniej osoby najbliższej (w rozumieniu

art. 115 § 11 kk) czyli np. dziadków, pradziadków oraz rodzeństwa;

- 7) żaden z formularzy "Niebieskiej Karty" nie wymaga podpisu osoby podejrzanej o doznawanie czy stosowanie przemocy domowej;
- 8) po wypełnieniu karty – „A”, osoba dotknięta przemocą domową w rodzinie - rodzic, opiekun prawny lub faktyczny, osoba, która zgłosiła podejrzenie stosowania przemocy w rodzinie otrzymuje wypełniony formularz Karty – B;
- 9) formularz „B” jest dokumentem dla osób pokrzywdzonych, zawierającym definicję przemocy, praw człowieka, informację o miejscach, gdzie można uzyskać pomoc;
- 10) formularza „B” nie przekazuje się osobie podejrzanej o stosowanie przemocy domowej;
- 11) wypełniony formularz – „Niebieska Karta – A” niezwłocznie, nie później niż w terminie 5 dni od wszczęcia procedury, przekazuje się do zespołu interdyscyplinarnego;
- 12) wypełnienie formularza „A” nie zwalnia z obowiązku podjęcia działań interwencyjnych zapewniających bezpieczeństwo osobie doznającej przemocy.

4. Zalecenia do prowadzenia rozmowy z ofiarą przemocy domowej¹:

Celem rozmowy z małoletnim jest zebranie informacji potwierdzających (bądź niepotwierdzających) jego krzywdzenie w rodzinie, określających charakter i okoliczności zdarzeń, rolę i zachowanie innych członków rodziny oraz zidentyfikowanie sprawcy. Nie wolno jednak zapomnieć, że celem spotkania jest również – a może przede wszystkim - udzielenie małoletniemu wsparcia. Sposób prowadzenia rozmowy powinien oczywiście uwzględniać jego wiek i możliwości rozwojowe, ale również to, czy sam ujawnił doświadczenie krzywdy domowej, czy też podejrzenie zrodziło się w oparciu o inne przesłanki np. informacje osób trzecich czy zaobserwowane u małoletniego symptomy fizyczne i/lub behawioralne. W pierwszym przypadku pracownik Zespołu Szkół, do którego zwrócił się małoletni musi pamiętać, że został uznany za osobę, u której można szukać wsparcia, której można zaufać. W drugim, nieodzowne jest zadbanie o zdobycie tego zaufania. Można porozmawiać na wstępie z małoletnim na tematy neutralne, ale dla niego istotne. Zapytać np. o zainteresowania, sukcesy, opinie na temat ważnych dla niego spraw.

Rozmowa musi być w miejscu bezpiecznym i cichym. Czas rozmowy jest czasem przeznaczonym tylko dla małoletniego. Nie ma tu miejsca na odbieranie telefonów, wychodzenie na chwilę w „pilnych sprawach”, okazywanie zniecierpliwienia. Małoletni musi widzieć i czuć, że teraz jest najważniejszy. Trzeba liczyć się z tym, że może być nieprzygotowany do zwierzeń, nieprzyjemnie zaskoczony sytuacją, może starać się ukryć fakt krzywdzenia przez rodziców szczególnie, gdy sprawa będzie się wiązać z przemocą seksualną. W rozmowie mogą mu towarzyszyć:

- uczucie wstydu;
- lęk o przyszłość swoją i swojej rodziny;
- lęk przed obwinianiem go przez rodziców za kłopoty wynikające z ujawnienia sprawy;
- lęk przed zemstą sprawcy przemocy;
- brak znajomości odpowiedniego słownictwa (szczególnie, gdy rozmowa będzie dotyczyć przemocy o podłożu seksualnym).

Mogą również ujawniać się mechanizmy obronne pozwalające małoletniemu radzić sobie z traumą. Mechanizmy chroniące go przed bólem, cierpieniem i samotnością. Pozwalające zachować mimo wszystko wiarę i przywiązanie do rodziców, ale utrudniające szczerą

¹. Źródło: Stanisław Bobula, ECRK Lex – e-szkolenie: Trening umiejętności. Prowadzenie rozmów wspierających z młodzieżą w kryzysie psychicznym; dostęp: www.ecrklex.pl

rozmowę.

Są to:

- tłumienie - świadome unikanie bolesnych wspomnień lub uczuć;
- wyparcie - usuwanie i niedopuszczanie do świadomości wspomnień, które przywołują bolesne skojarzenia;
- zaprzeczenie - wmawiane sobie, że zdarzenie, którego doświadczył lub którego był świadkiem wcale nie miało miejsca („to się naprawdę nie zdarzyło”);
- minimalizacja - minimalizowanie znaczenia doznawanej krzywdy na zasadzie „gorsze rzeczy się zdarzają”;
- racjonalizacja - znajdowanie takiego wytłumaczenia dla zachowania osoby, która stosuje przemoc, aby zwolnić ich z odpowiedzialności za krzywdzenie.

Osoba prowadząca rozmowę musi poradzić sobie z własnymi emocjami: lękiem, złością, poczuciem bezradności. Z obawą przed dodatkowym skrzywdzeniem dziecka podczas rozmowy i przed mieszaniem się w „nie swoje sprawy”.

Pierwszy krok w rozmowie, to nawiązanie dobrego kontaktu z dzieckiem.

W tym momencie rozmowy trzeba zapewnić małoletniego, że ma prawo czegoś nie wiedzieć, nie rozumieć pytania lub nie chcieć na nie odpowiedzieć. Taka informacja wzmocni jego poczucie bezpieczeństwa i zmniejszy prawdopodobieństwo, że starając się spełnić oczekiwania rozmówcy będzie mówiło nieprawdę.

Oczywiście zasadą jest używanie w rozmowie z prostego, zrozumiałego języka (zdania pojedyncze, bez podwójnych przeczeń, trudnych wyrazów itd.). Stawiane pytania powinny mieć otwarty charakter, umożliwiający małoletniemu opowiedzenie własnymi słowami o tym co mu się przytrafiło. Pytania takie mogą zaczynać się od wyrażen:

- czy możesz powiedzieć coś więcej na ten temat?
- czy chciałbyś jeszcze coś dodać?
- czy mógłbyś mi o tym opowiedzieć?
- wyjaśnij mi to dokładnie, chciałbym lepiej zrozumieć.

Nie można zadawać pytań sugerujących. Powinno się także unikać pytań zaczynających się od słów: dlaczego? po co? mogących wywołać w małoletnim poczucie winy. Podczas swojej wypowiedzi małoletni cały czas powinien mieć świadomość, że jest uważnie słuchany.

W rozmowie można używać sformułowań: o ile dobrze Cię zrozumiałem... chcesz przez to powiedzieć, że... próbuję zrozumieć, to znaczy, że... czy mam rację myśląc, że..., widzę, że jest Ci smutno... wygląda na to, że bardzo Cię niepokoi...

Dodatkowe wskazówki, którymi warto się kierować rozmawiając z małoletnim co do którego istnieje podejrzenie, że jest krzywdzone w rodzinie:

- trzeba zachować spokój;
- nie można okazywać złości, zszokowania czy zakłopotania tym co dziecko mówi;
- trzeba też powstrzymać się od wypowiadania negatywnych sądów o „agresorze”;
- trzeba starać się oszczędzić dziecku traumy związanej z koniecznością kilkukrotnego powtarzania bolesnych szczegółów;
- należy pozwolić dziecku ujawnić to, na co jest gotowe;
- nie wolno pospieszać dziecka, trzeba dostosować się do jego tempa relacjonowania wydarzeń;
- należy je upewnić, że dobrze robi ujawniając krzywdy, których doznało, pochwalić je za to,

zapewnić, że to co się stało nie jest jego winą, że nie ponosi również odpowiedzialności za to, że nie powiedziało o tym, co mu się przydarzyło od razu;

- należy przejawiać zaufanie i wiarę w to, co mówi i przyjmować to bez osądzania;
- nie należy dramatyzować, tworzyć atmosfery sensacji, wyjątkowości wydarzeń, ale jednocześnie nie należy udawać przed dzieckiem, że wszystko jest w porządku;
- dziecko powinno odczuć, że to o czym opowiada nie powinno mieć miejsca;
- nie wolno zaprzeczać lub bagatelizować jego uczuć;
- trzeba w tych uczuciach mu towarzyszyć. wyrazić wprost, że się je widzi i rozumie. nie mają w tym momencie większego sensu stwierdzenia typu wszystko będzie dobrze, nie płacz, nie przejmuj się. można jednak starać się mu wytłumaczyć, że są dzieci mające podobne problemy, z którymi czują się tak samo, że różne trudności, które przeżywa, np. ból fizyczny, koszmary nocne, złe samopoczucie itp., miną;
- nie można obiecywać dziecku zachowania rozmowy w tajemnicy. spełnienie obietnicy uniemożliwiłoby podjęcie jakiegokolwiek interwencji;
- nie można składać innych pochopnych obietnic. nie ma pewności, jak dalej potoczą się losy dziecka. nie wiadomo czy sprawca od razu zostanie odizolowany od niego, jak zareaguje jego rodzina, czy nikt inny już go nie skrzywdzi;
- na koniec spotkania trzeba wyraźnie powiedzieć dziecku, że mu się wierzy i poinformować je, co dalej będzie się działo, z kim będą przeprowadzone rozmowy, aby spróbować mu pomóc;
- rozmowę trzeba spróbować zakończyć jakąś pozytywną uwagą.

.....

.....

nazwa i adres podmiotu, w
którym jest zatrudniona osoba
wypełniająca formularz
„Niebieska Karta – A”

.....
(miejsowość, data)

„NIEBIESKA KARTA – A”

W związku z powzięciem uzasadnionego podejrzenia stosowania przemocy domowej lub w wyniku zgłoszenia przez świadka przemocy domowej ustala się, co następuje:

I. DANE OSOBY/OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ

Dane	Osoba 1 doznająca przemocy domowe	Osoba 2 doznająca przemocy domowe	Osoba 3 doznająca przemocy domowe
Małoletni (Tak/Nie) ¹⁾			
Imię i nazwisko			
Imiona rodziców			
Wiek			
PESEL ²⁾			
Nazwa i adres miejsca pracy/ nazwa i adres placówki oświatowej do której uczęszcza małoletni			
Adres miejsca zamieszkania:			
Kod pocztowy			
Miejscowość			
Gmina			
Województwo			
Ulica			
Nr domu / nr lokalu			
Telefon lub adres			

e-mail			
Adres miejsca pobytu (jeśli jest inny niż adres zamieszkania):			
Kod pocztowy			
Miejscowość			
Gmina			

Województwo			
Ulica			
Nr domu / nr lokalu			
<i>Stosunek pokrewieństwa, powinowactwa lub rodzaj relacji z osobą stosującą przemoc domową (zona, była żona, partner, były partner, córka, pasierb, matka, teść) ¹⁾</i>			

Uwaga! W przypadku większej niż 3 liczby osób doznających przemocy dołącz kolejną kartę zawierającą Tabelę I

- II. LICZBA MAŁOLETNICH W ŚRODOWISKU DOMOWYM, W KTÓRYM PODEJRZEWA SIĘ STOSOWANIE PRZEMOCY DOMOWEJ
- III. DANE OSOBY/OSÓB STOSUJĄCYCH PRZEMOC DOMOWĄ

Dane	Osoba 1 stosująca przemoc domową	Osoba 2 stosująca przemoc domową
Imię i nazwisko		
Imiona rodziców		
Wiek		
PESEL ²⁾		
Adres miejsca zamieszkania:		
Kod pocztowy		
Miejscowość		
Gmina		
Województwo		
Ulica		
Nr domu/nr lokalu		
Telefon lub adres		

e-mail		
Adres miejsca pobytu (jeżeli jest inny niż adres miejsca zamieszkania):		
Kod pocztowy		
Miejscowość		
Gmina		
Województwo		
Ulica		
Nr domu/nr lokalu		
Sytuacja zawodowa, w tym nazwa i adres miejsca pracy		
<i>Stosunek pokrewieństwa, powinowactwa lub rodzaj relacji z osobą doznającą przemocy domowej: (np. żona, była żona, partner, były partner, córka, pasierb, matka, teść)¹⁾</i>		

IV. CZY OSOBA STOSUJĄCA PRZEMOC DOMOWĄ ZACHOWYWAŁA SIĘ W NASTĘPUJĄCY SPOSÓB?

(zaznacz w odpowiednim miejscu znak X):

Osoby/formy przemocy domowej	Osoba 1 stosująca przemoc			Osoba 2 stosująca przemoc		
	Wobec Osoby 1 doznającej przemocy	Wobec Osoby 2 doznającej przemocy	Wobec Osoby 3 doznającej przemocy	Wobec Osoby 1 doznającej przemocy	Wobec Osoby 2 doznającej przemocy	Wobec Osoby 3 doznającej przemocy
Przemoc fizyczna ³⁾ <i>bicie, szarpanie, kopanie, duszenie, popychanie, obezwładnianie i inne (wymień jakie)</i>						
Przemoc psychiczna ³⁾ <i>izolowanie, wyzywanie, ośmieszanie, grożenie, krytykowanie, poniżanie i inne (wymień jakie)</i>						

<p>Przemoc seksualna³⁾ <i>zmuszanie do obcowania płciowego, innych czynności seksualnych i inne (wymień jakie)</i></p>						
<p>Przemoc ekonomiczna³⁾ <i>niełożenie na utrzymanie osób, wobec których istnieje taki obowiązek, niezaspokajanie potrzeb materialnych, niszczenie rzeczy osobistych, demolowanie mieszkania, wynoszenie sprzętów domowych oraz ich sprzedawanie i inne (wymień jakie)</i></p>						
<p>Przemoc za pomocą środków komunikacji elektronicznej³⁾ <i>wyzywanie, straszenie, poniżanie osoby w Internecie lub przy użyciu telefonu, robienie jej zdjęcia lub rejestrowanie filmów bez jej zgody, publikowanie w Internecie lub rozsyłanie telefonem zdjęć, filmów lub tekstów, które ją obrażają lub ośmieszają, i inne (wymień jakie)</i></p>						

<p>Inne³⁾ zaniedbanie, niezaspokojenie podstawowych potrzeb biologicznych, psychicznych i innych, niszczenie rzeczy osobistych, demolowanie mieszkania, wynoszenie sprzętów domowych i ich sprzedawanie, pozostawianie bez opieki osoby, która z powodu choroby, niepełnosprawności lub wieku nie może samodzielnie zaspokoić swoich potrzeb, zmuszanie do picia alkoholu, zmuszanie do zażywania środków odurzających, substancji psychotropowych lub leków i inne (wymień jakie)</p>						
--	--	--	--	--	--	--

V. CZY OSOBA DOZNAJĄCA PRZEMOCY DOMOWEJ ODNIOSŁA USZKODZENIA CIAŁA? (TAK/NIE)¹⁾

Osoba 1 doznająca przemocy	Osoba 2 doznająca przemocy	Osoba 3 doznająca przemocy

Uwaga! W przypadku większej niż 3 liczby osób doznających przemocy dołącz kolejną kartę zawierającą Tabelę V

VI. CZY W ŚRODOWISKU DOMOWYM BYŁA W PRZESZŁOŚCI REALIZOWANA PROCEDURA „NIEBIESKIE KARTY”?

- tak (kiedy?gdzie?)
- nie
- nie ustalono

VII. CZY W ŚRODOWISKU DOMOWYM AKTUALNIE JEST REALIZOWANA PROCEDURA „NIEBIESKIE KARTY”?

tak nie nie ustalono

VIII. CZY OSOBA STOSUJĄCA PRZEMOC DOMOWĄ POSIADA BROŃ PALNĄ?

tak nie nie ustalono

IX. CZY OSOBA DOZNAJĄCA PRZEMOCY DOMOWEJ CZUJE SIĘ BEZPIECZNIE? (TAK/NIE)¹⁾

Osoba 1 doznająca przemocy	Osoba 2 doznająca przemocy	Osoba 3 doznająca przemocy

Uwaga! W przypadku większej niż 3 liczby osób doznających przemocy dołącz kolejną kartę zawierającą Tabelę IX

X. ŚWIADKOWIE STOSOWANIA PRZEMOCY DOMOWEJ

ustalono - wypełnij tabelę nie ustalono

Dane	Świadek 1	Świadek 2	Świadek 3
Imię i nazwisko			
Wiek			
<i>Adres miejsca zamieszkania:</i>			
Kod pocztowy			
Miejscowość			
Gmina			
Województwo			
Ulica			
Nr domu/nr lokalu			
Telefon lub adres e-mail			
<i>Stosunek świadka do osób, wobec których są podejmowane działania w ramach procedury „Niebieskie Karty” (np. członek rodziny, osoba obca)¹⁾</i>			

XI. DZIAŁANIA INTERWENCYJNE PODJĘTE WOBEC OSOBY STOSUJĄCEJ PRZEMOC DOMOWĄ

(zaznacz w odpowiednim miejscu znak X):

Działanie		Osoba 1 stosująca przemoc	Osoba 2 stosująca przemoc
Badanie na zawartość alkoholu (wynik)			
Doprowadzenie do wytrzeźwienia			
Doprowadzenie do policyjnego pomieszczenia dla osób zatrzymanych	na podstawie art. 15a ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2023 r. poz. 171, z późn. zm.)		
	na podstawie art. 244 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2022 r. poz. 1375, z późn. zm.)		
Zatrzymanie w izbie zatrzymań jednostki organizacyjnej Żandarmerii Wojskowej			
Powiadomienie organów ścigania			
Wydanie nakazu natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia			
Wydanie zakazu zbliżania się do wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia			
Zakaz zbliżania się osoby stosującej przemoc domową do osoby dotkniętej taką przemocą na określonej w metrach odległość			
Zakaz kontaktowania się z osobą dotkniętą przemocą domową			
Zakaz wstępu i przebywania osoby stosującej przemoc na terenie szkoły, placówki oświatowej, opiekuńczej i artystycznej, do których uczęszcza osoba dotknięta przemocą domową			
Zakaz wstępu i przebywania osoby stosującej przemoc w miejscach pracy osoby doznającej przemocy domowej			
Zawiadomienie komórki organizacyjnej Policji, właściwej w spawach wydawania pozwolenia na broń, o wszczęciu procedury „Niebieskiej Karty”			
Odebranie broni palnej, amunicji oraz dokumentów potwierdzających legalność posiadania broni			

Poinformowanie o prawnokarnych konsekwencjach stosowania przemocy domowej		
Inne (wymień jakie?)		

XII. DZIAŁANIA INTERWENCYJNE PODJĘTE WOBEC OSOBY DOZNAJĄCEJ PRZEMOCY DOMOWEJ

(zaznacz w odpowiednim miejscu znak X):

Działanie	Osoba 1 doznająca przemocy	Osoba 2 doznająca przemocy	Osoba 3 doznająca przemocy
Udzielono pomocy ambulatoryjnej			
Przyjęto na leczenie szpitalne			
Wydano zaświadczenie o przyczynach i rodzaju uszkodzeń ciała			
Zapewniono schronienie w placówce całodobowej			
Zabezpieczono małoletniego w sytuacji zagrożenia zdrowia lub życia			
Powiadomiono sąd rodzinny o sytuacji małoletniego			
Przekazanie formularza „Niebieska Karta – B”			
Inne (wymień jakie?)			

XIII. DODATKOWE INFORMACJE

XIV. WSZCZĘCIE PROCEDURY „NIEBIESKIE KARTY” NASTĄPIŁO PRZEZ (zaznacz w odpowiednim miejscu znak X):

Pracownika socjalnego jednostki organizacyjnej pomocy społecznej	
Funkcjonariusza Policji	
Żołnierza Żandarmerii Wojskowej	
Pracownika socjalnego specjalistycznego ośrodka wsparcia dla osób doznających przemocy domowej	

Asystenta rodziny	
Nauczyciela	
Osobę wykonującą zawód medyczny, w tym lekarza, pielęgniarkę, położną lub ratownika medycznego	
Przedstawiciela gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych	
Pedagoga, psychologa lub terapeutę, będących przedstawicielami podmiotów, o których mowa w art. 9a ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej	

.....

imię i nazwisko oraz czytelny podpis osoby wypełniającej
formularz „Niebieska Karta – A”

.....
(data wpływu formularza, podpis członka Zespołu Interdyscyplinarnego)

- 1) wpisać właściwe
- 2) numer PESEL wpisuje się, o ile danej osobie numer taki został nadany. W przypadku braku numeru PESEL jest konieczne podanie innych danych identyfikujących osobę
- 3) podkreślić rodzaje zachowań

„NIEBIESKA KARTA – B”

INFORMACJA DLA OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ CO TO JEST PROCEDURA „NIEBIESKIEJ KARTY”

Są to różne działania podejmowane w sytuacji podejrzenia lub stwierdzenia stosowania przemocy domowej na podstawie przepisów ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Celem procedury „Niebieskiej Karty” jest zatrzymanie przemocy domowej i udzielenie pomocy i wsparcia Tobie i Twoim najbliższym. Na skutek wszczęcia procedury „Niebieskiej Karty” informacja dotycząca Twojej sytuacji zostanie przekazana do grupy diagnostyczno-pomocowej. Więcej informacji na temat dalszych działań uzyskasz podczas spotkania z członkami tej grupy, na które zostaniesz zaproszona/(y). W trakcie procedury członkowie grupy będą kontaktować się także z osobą, która przemoc stosuje.

CO TO JEST PRZEMOC DOMOWA?

Przemoc domowa to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

1. narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia;
2. naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną;
3. powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienia lub krzywdę;
4. ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej;
5. istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

KTO MOŻE BYĆ OSOBĄ DOZNAJĄCĄ PRZEMOCY DOMOWEJ?

1. małżonek, także w przypadku, gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione, oraz jego wstępni (np. rodzice, dziadkowie, pradiadkowie), zstępni (np. dzieci, wnuki, prawnuki), rodzeństwo i ich małżonkowie;
2. wstępni i zstępni oraz ich małżonkowie;
3. rodzeństwo oraz ich wstępni, zstępni i ich małżonkowie;
4. osoba pozostająca w stosunku przysposobienia i jej małżonek oraz ich wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie;
5. osoba pozostająca obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie;
6. osoba wspólnie zamieszkująca i gospodarująca oraz jej wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie;
7. osoba pozostająca obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania;
8. małoletni.

NAJCZĘSTSZE FORMY PRZEMOCY DOMOWEJ:

Przemoc fizyczna: bicie, szarpanie, kopanie, duszenie, popychanie, obezwładnianie i inne.

Przemoc psychiczna: izolowanie, wyzywanie, ośmieszanie, grożenie, krytykowanie, poniżanie i inne.

Przemoc seksualna: zmuszanie do obcowania płciowego, innych czynności seksualnych i inne.

Przemoc ekonomiczna: nielożenie na utrzymanie osób, wobec których istnieje taki obowiązek, niezaspokajanie potrzeb materialnych, niszczenie rzeczy osobistych, demolowanie mieszkania, wynoszenie sprzętów domowych i ich sprzedawanie i inne.

Przemoc za pomocą środków komunikacji elektronicznej: wyzywanie, straszenie, poniżanie osoby w Internecie lub przy użyciu telefonu, robienie jej zdjęcia lub rejestrowanie filmów bez jej zgody, publikowanie w Internecie lub rozsyłanie telefonem zdjęć, filmów lub tekstów, które ją obrażają lub ośmieszają i inne.

Inny rodzaj zachowań: zaniedbanie, niezaspokojenie podstawowych potrzeb biologicznych, psychicznych i innych, niszczenie rzeczy osobistych, demolowanie mieszkania, wynoszenie sprzętów domowych i ich sprzedawanie, pozostawianie bez opieki osoby, która z powodu choroby, niepełnosprawności lub wieku nie może samodzielnie zaspokoić swoich potrzeb, zmuszanie do picia alkoholu, zmuszanie do zażywania środków odurzających, substancji psychotropowych lub leków i inne.

WAŻNE

Prawo zabrania stosowania przemocy i krzywdzenia swoich bliskich. Jeżeli Ty lub ktoś z Twoich bliskich jest osobą doznającą przemocy domowej, nie wstydź się prosić o pomoc. Wezwij Policję, dzwoniąc na **numer alarmowy 112**. Prawo stoi po Twojej stronie!

Masz prawo do złożenia zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa z użyciem przemocy domowej do Prokuratury, Policji lub Żandarmerii Wojskowej.

Możesz także zwrócić się po pomoc do podmiotów i organizacji realizujących działania na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej. Pomogą Ci:

- **Ośrodki pomocy społecznej** – w sprawach socjalnych, bytowych i prawnych;
- **Powiatowe centra pomocy rodzinie** – w zakresie prawnym, socjalnym, terapeutycznym lub udzielą informacji na temat instytucji lokalnie działających w tym zakresie w Twojej miejscowości;
- **Ośrodki interwencji kryzysowej i Ośrodki wsparcia** – zapewniając schronienie Tobie i Twoim bliskim, gdy doznajesz przemocy domowej, udzielą Ci pomocy i wsparcia w przezwyciężeniu sytuacji kryzysowej, a także opracują plan pomocy;
- **Specjalistyczne ośrodki wsparcia dla osób doznających przemocy domowej** – zapewniając bezpłatne całodobowe schronienie Tobie i Twoim bliskim, gdy doznajesz przemocy domowej, oraz udzielą Ci kompleksowej, specjalistycznej pomocy w zakresie interwencyjnym, terapeutyczno-wspomagającym oraz potrzeb bytowych;
- **Okręgowe ośrodki i lokalne punkty działające w ramach Sieci Pomocy Pokrzywdzonym Przesłpstwem** – zapewniając profesjonalną, kompleksową i bezpłatną pomoc prawną, psychologiczną, psychoterapeutyczną i materialną;
- **Sądy opiekuńcze** – w sprawach opiekuńczych i alimentacyjnych;
- **Placówki ochrony zdrowia** – np. uzyskać zaświadczenie lekarskie o doznanych obrażeniach;
- **Komisje rozwiązywania problemów alkoholowych** – podejmując działania wobec osoby nadużywającej alkoholu;

- Punkty nieodpłatnej pomocy prawnej – w zakresie uzyskania pomocy prawnej.

WYKAZ PLACÓWEK FUNKCJONUJĄCYCH NA TWOIM TERENIE, UDZIELAJĄCYCH POMOCY I WSPARCIA OSOBOM DOZNAJĄCYM PRZEMOCY DOMOWEJ

Uwaga: (dane wprowadza zespół interdyscyplinarny):

Lp.	Nazwa instytucji / organizacji	Adres instytucji/organizacji	Telefon	Adres e-mail

MOŻESZ ZADZWONIĆ DO:

- **Ogólnopolskiego Pogotowia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia” tel. 800 12 00 02** (linia całodobowa i bezpłatna), w poniedziałki w godz. 18⁰⁰–22⁰⁰ można rozmawiać z konsultantem w języku angielskim, a we wtorki w godz. 18⁰⁰–22⁰⁰ w języku rosyjskim.
- **Dyżur prawny tel. (22) 666 28 50** (linia płatna, czynna w poniedziałek i wtorek w godzinach 17⁰⁰–21⁰⁰) oraz **tel. 800 12 00 02** (linia bezpłatna, czynna w środę w godzinach 18⁰⁰–22⁰⁰).
- **Poradni e-mailowa:** niebieskalinia@niebieskalinia.info. Członkowie rodzin z problemem przemocy i problemem alkoholowym mogą skonsultować się także przez **SKYPE: pogotowie.niebieska.linia** ze specjalistą z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie – konsultanci posługują się językiem migowym.
- **Ogólnokrajowej Linii Pomocy Pokrzywdzonym tel. +48 222 309 900** przez całą dobę można anonimowo uzyskać informacje o możliwości uzyskania pomocy, szybką poradę psychologiczną i prawną, a także umówić się na spotkanie ze specjalistami w dowolnym miejscu na terenie Polski. Możliwe są konsultacje w językach obcych oraz w języku migowym.
- **Policyjny telefon zaufania dla osób doznających przemocy domowej nr 800 120 226** (linia bezpłatna przy połączeniu z telefonów stacjonarnych, czynna codziennie w godzinach od 9³⁰ do 15³⁰, od godz. 15³⁰ do 9³⁰ włączony jest automat).

MONITORING STANDARDÓW – ANKIETA DLA PRACOWNIKÓW W ZESPOLE SZKÓŁ SPECJALNYCH NR 78 W IPCZD W WARSZAWIE

Lp.	Odpowiedz na poniższe pytania	Tak	Nie
1.	Czy znasz standardy ochrony uczniów obowiązujące w naszej Szkole?		
2.	Czy znasz treść dokumentu „Standardy Ochrony Małoletnich” w ZSS nr 78 w IP CZD?		
3.	Czy uważasz, że potrafisz rozpoznać syndromy krzywdzonego ucznia?		
4.	Czy wiesz w jaki sposób zareagować na symptomy krzywdzenia ucznia?		
5.	Czy zaobserwowałeś naruszenie zasad określonych w Standardach oraz w pozostałych regulaminach i procedurach przez innego pracownika?		
6.	Czy masz uwagi / sugestie / przemyślenia związane z funkcjonującymi w Szkole „Standardami Ochrony Małoletnich”? (Jeżeli tak, opisz je w tabeli poniżej)		
7.	Czy jakieś działanie związane z przyjęciem Standardów jest odbierane jako trudne lub niechętnie podchodzisz do jego realizacji z innych powodów?		

JEŚLI NA KTÓREŚ Z PYTAŃ W ANKIECIE MONITORING STANDARTÓW ODPOWIEDZIAŁEŚ
TAK

NAPISZ: Jakie zasady zostały naruszone?

NAPISZ: Jakie działania podjąłeś?

NAPISZ: Czy masz jakieś sugestie lub propozycję poprawy obowiązujących standardów?

MONITORING STANDARDÓW – ANKIETA DLA UCZNIÓW ZESPOLE SZKÓŁ SPECJALNYCH NR 78 W IPCZD W WARSZAWIE

Lp.	Odpowiedz na poniższe pytania	Tak	Nie
1.	Czy znasz standardy ochrony uczniów obowiązujące w naszej Szkole?		
2.	Czy w sytuacji doświadczenia przemocy, krzywdy wiesz do kogo możesz się zwrócić, aby uzyskać pomoc?		
3.	Czy znalazł się ktoś, kto pomógł Ci i udzielił pomocy?		
4.	Czy byłeś świadkiem, gdy stosowano agresję/przemoc wobec kogoś innego? (Jeżeli tak, opisz poniżej tabeli jak zareagowałeś/zareagowałaś?)		
5.	Czy w Twojej klasie istnieje problem przemocy lub agresji?		

**OŚWIADCZENIE OPIEKUNA MAŁOLETNIEGO O ZAPOZNANIU SIĘ
Z OBOWIĄZUJĄCYMI STANDARDAMI OCHRONY MAŁOLETNIICH
W ZESPOLE SZKÓŁ SPECJALNYCH NR 78 W IPCZD
W WARSZAWIE**

.....
miejsowość, data

Ja,
oświadczam, że zapoznałam/em się ze **Standardami Ochrony Małoletnich**
stosowanymi w Zespole Szkół Specjalnych nr 78 w IPCZD w Warszawie

.....
podpis

IDENTYFIKACJA POTRZEB INFORMACYJNYCH I SZKOLENIOWYCH W ZESPOLE SZKÓŁ SPECJALNYCH NR 78 W IPCZD W WARSZAWIE

Obszar	Adresat (np. nauczyciele, wychowawcy, rodzice)	Realizacja (np. szkolenie wewnętrzne, e-learning, szkolenie zewnętrzne, pogadanka)	Zasoby
Podstawowa wiedza dotycząca praw dzieci oraz ochrony dzieci przed przemocą i wykorzystywaniem			
Identyfikacja ryzyka krzywdzenia; interwencja prawna			
Rozpoznawanie symptomów krzywdzenia			
Formy pomocy dzieciom krzywdzonym			
Zagrożenia dzieci w Internecie			
Narzędzia edukacji dzieci			
Wychowanie bez przemocy			
Przemoc rówieśnicza			